İmam-ı Gazâlî

Âhiret Âleminin Sırları

HİSAR YAYINEVİ

AHİRET ALEMİNİN SIRLARI

AHİRET ALEMİNİN SIRLARI

Yazan
İMAM-I GAZÂLÎ

Mütercim
Ömer Dönmez

HİSAR YAYINEVİ

Hisar Neşriyatı : 91
Gazâlî Serisi : 10

Baskı :

TAKDİM

Aziz Okuyucu,

Büyük müceddid İmam Gazâlî Hazretlerinin Âhiret âlemiyle ilgili ilâhi sırları açıklayıcı bir kitabını daha okuyucuya arz ediyoruz.

"Her nefis ölümü tadacaktır. Sonra bize döndürüleceksiniz" âyeti kerimesinde belirtildiği üzere yaşayan her insan ölümü tadacak ve Allah'ın huzuruna çıkarılarak hesap verecektir.

İman edip salih amel işleyenler içlerinde ebedi kalmak üzere altlarında ırmaklar akan Cennet köşklerine yerleştirileceklerdir. İşledikleri amellerin karşılığı olarak, kiminin yüzü bembeyaz güven içinde olacak, kiminin yüzüde simsiyah endişe içinde bulunacakdır.

"Kim zerre miktarı iyilik yapmışsa mükâfatını, kim de zerre miktarı kötülük yapmışsa cezasını görecektir."

Kul dünyada bütün yaptıklarından sorumludur. Çünkü her ne yaparsa, onu Allah'ın kendisine verdiği cüz'i irade ile yapmaktadır.

Allah Teâlâ bir kimseye hiç bir şeyi zorla yaptırmaz. Kul bir şeyi yapmak ister, Allah da onun isteği doğrultusunda o işi yaratır.

İşte Âhiret alemiyle ilgili bütün detayların incelendiği bu kitap uhrevî meseleleri en ince teferruatıyla açıklamaktadır. Böyle meçhul sırların keşfini okuyucularımızla paylaşmak bizlere sonsuz sevinç vermektedir.

Böyle bir eserin neşrini bizlere nasib eden Allah'a sonsuz hamd eder bu tür nimetlerin devamını niyaz ederiz.

Tevfik Allahtandır.

Mevlüt KARACA

GİRİŞ

بسم الله الرحمن الرحيم

Sürekli var olmayı kendi nefsine mahsus kılan ve kendisinden başkası için fâniliğe hükmeden Allah (C.C.)'a hamd olsun.

O, ölümü yaratmış ve küfür ile islâm arasını ayırmıştır.

Hükümlerin tafsilatını ilmi ile izah etmiş, ahiret hükmünü de belli bir süre ile kısıtlanmış olan günlerden sonraya bırakmıştır. Böylece mahlûkatından dilediğini izzet-i ikram ehlinden eylemiştir.

Her şeyi bilen ve mülkün mutlak sahibi olan Allah (C.C.)'ın Resûlü Muhammed (S.A.V.) Efendimize ve onun Cennette bol nimetleri ulaşacak olan âl ve ashabı üzerine salât-u selâm olsun.

ÖLÜM ÇEŞİTLERİ

Allah (C.C.) Yüce kitabında buyuruyor ki:

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

"Her nefis ölümü tadacaktır. Sonra (yaptıklarınızın karşılığını görmek üzere) bize döndürüleceksiniz." (Ankebut 29/57)

Bu hükmünü yüce kitabında üç yerde ifade etmiştir.

Böyle yapmakla Hakk Teâlâ Hazretleri, âlemler için üç ölümü murad eylemiştir:

a) Dünyevî âleme ait olan ölüm

b) Melekût âleme ait olan ölüm

c) Ceberût âleme ait olan ölüm.

Birinci gurupta olanlar, Hz. Adem ve onun zürriyeti ile ayrıca bütün hayvanlardır.

İkinci gurupta olanlar, bütün melekler ve cinlerdir.

Üçüncü gurupta olanlar ise, melekler arasından seçilmiş olanlandır.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

اِنَّ اللّٰهَ يَصْطَفِى مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ

"Allah hem meleklerden, hem de insanlardan peygamberler seçer.

Gerçekten Allah herşeyi en iyi işiten ve en iyi görendir." (Hac 22/75)

Bunlar Cenab-ı Hakk'a yakın olan melekler olup Arş'ı taşıyan melekler ile Rabbimizin Kur'an'da vasfettiği yüce meleklerdir.

Allah (C.C.) onları övmüş ve şöyle buyurmuştur:

وَلَهُ مَنْ فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا
يَفْتُرُونَ

"Göklerde ve yerde olan bütün varlıklar onundur. (Allah'ındır.)

Onun katında bulunanlar (melekler) kendisine ibadet etmekten asla çekinmezler (bıkmazlar) ve yorulmazlar.

Gece gündüz hep Allah'ı tesbih ederler, usanmazlar." (Enbiya 21/19-20)

Bunlar "Hazîretü'l Kuds" ehli denilen ve Cenab-ı Hakk'ın mukaddes Harim-i ismetinde bulunan meleklerdir.

Daima Hakk Teâlâ Hazretlerinin inayetine mazhar olurlar.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

وَلَوْ اَرَدْنَا اَنْ نَتَّخِذَ لَهْواً لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا اِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ

"Eğer biz eğlence edinmek isteseydik elbette onu kendi katımızdan edinirdik."

"Yapacak olsaydık öyle yapardık." (Enbiya 21/17)

Onlar Cenab-ı Hakk'a bu yakîn üzere ölürler. Onların Allah (C.C.)'a yakın olmaları ölümlerine mani değildir.

Bilmiş ol ki;

Dünyevî ölüm ile ilgili olarak sana anlattıklarıma kulak verip dinlersen ve tabiî Allah (C.C.)'a, onun Resûlüne ve âhiret gününe imanın varsa, anlattıklarımızdan ibret ve ders alırsın.

Benim sana vermek istediklerimin ve anlattıklarımın hepsi delilllere dayanmaktadır.

Söylediklerime Cenab-ı Allah şahittir.

Kur'an-ı Kerim ve Sahih Hadisler benim söylediklerimi teyid ve tasdik etmektedirler.

HZ. ADEM'İN ZÜRRİYETİ

Allah (C.C.) Hz. Adem'in sırtını meshedip kıyamete kadar onun neslinden gelecek olanları çekip çıkardı.

Onları Hz. Adem'in iki yanında topladı.

İlk topladıklarını Hz. Adem'in sağ tarafında topladı.

Daha sonra topladıklarını da sol tarafında topladı.

Allah (C.C.) sağ tarafta topladıklarına bakıverdi. Onlar altın misali idiler.

Yüce Allah (C.C.) buyurdu ki:

"Bunlar Cennet'e girecekler.

Ben onlara aldırmam.

Onlar Cennet ehlinin yaptığı amelleri yaparak buna hak kazanmışlardır.

Şunlar da cehenneme gireceklerdir.

Ben onlara da aldırmam.

Onlar cehennem ehlinin yaptığı amelleri yaparak bunu hak etmişlerdir."

Bunun üzerine Hz. Adem Aleyhisselâm dedi ki:

"Ya Rabbi!

Cehennem ehlinin ameli nedir?"

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurdu:

"Bana karşı şirk koşmak,

Peygamberlerimi tekzib etmek,

Emir ve nehiylerde kitabımdaki hükümlere isyan etmektir."

Adem Aleyhisselâm dedi ki:

"Onları nefisleri ile beraber bana göster. Belki onlar, o kötü amelleri yapmazlar!"

Bunun üzerine Allah (C.C.) onları nefisleri üzerine şahid tuttu:

وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِى آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰى اَنْفُسِهِمْ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلٰى شَهِدْنَا اَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غَافِلِينَ

"Hatırla ki, Rabbin Ademoğullarının sulblerinden zürriyetlerini çıkarıp da onları, nefislerine şahid tutarak: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye buyurduğu vakit onlar da: "Evet Rabbimizsin şahid olduk." demişlerdi.

Bu şahid tutuşumuzun sebebi, kıyamet günü: "Bizim bundan haberimiz yoktu. dersiniz diyedir." (A'raf 7/172)

Melekleri ve Adem Aleyhisselâmı da onlar üzerine şahid tuttu.

Onlar, Cenab-ı Hakk'ın Rububiyyetini ikrar ve tasdik ettiler.

Sonra Yüce Allah (C.C.) onları kendi mekânlarına geri gönderdi.

Onlar, cisimleri olmadan diri bir vaziyette idiler.

Allah (C.C.), zürriyetlerini Hz. Adem Aleyhisselâm'ın sulbüne iade ettikten sonra onları vefat ettirdi ve ruhlarını kabzetti.

Yüce Rabbimiz, kendi katında bulunan Arş'ın hazinelerinden bir hazine de onları iskân etti.

Hz. Adem Aleyhisselâm'ın neslinin devamı için onun sulbünden bir nokta ana rahmine düşünce, Allah (C.C.) onun suretini rahimde tamamlar.

Nefis orada ölüdür.

Onun melekûtî cevheri ise, cesedi bozulmaktan ve kokmaktan menedilip korunmuştur.

Hakk Teâlâ Hazretleri kendi ruhundan ona üflediği vakit arşın hazinelerinde zamanın örtüp gizlediği, kendisinden alınmış olan sırrı tekrar ona iade eder.

Doğacak olan çocuk mecbûren bu ilâhi kanun çizgisi dışına çıkamaz.

Nice çocuklar vardır ki, anne karnında zaman geçirirken anneleri onların hareketlerini hissederler ve seslerini duyarlar, ya da duyamazlar.

İşte bu, onun birinci ölümü ve ikinci hayatıdır.

ÖLÜM SARHOŞLUĞU

Allah (C.C.) çocuğun dünya hayatındaki günleri dolup vefat ettirinceye kadar ona dünyada ikamet süresi verir.

Ona rızkını takdir eyler.

Dünyevî ölümü yaklaştığı vakit onun üzerine dört melek iner.

Bir melek onu sağ ayağından çeker.

Bir melek onu sol ayağından çeker.

Bir melek onu sağ elinden çeker.

Bir melek onu sol elinden çeker.

Belki de meleklerin gelmesinden ve kendi amelinin hakikatını getirmesinden önce melekût aleminin sırlarından bir kısmı ölüye malûm olur!

Eğer lisanı pürüzsüz konuşuyorsa onların varlığıyla konuşacak ve belkide gördüğü şey sebebiyle sözü kendi nefsine iade edecektir.

O vakit zanneder ki, bu iş, şeytanın işindendir!

Sonra sakinleşir. Ta ki lisanı gerçekleri anlar.

Onlar, parmak uçlarına varıncaya kadar yeniden bir araya getirilirler.

Nefis, toz topraktan arınır.

Facir bir kimse ise, ruhu rutubetli şeylerde birleşerek biraz çamurlaşır.

Şeriat sahibi Resûlüllah (S.A.V.) Efendimizin anlattığına göre ölü zanneder ki, karnı diken ile dolmuştur ve sanki bir iğnenin deliğinden çıkacak gibidir!

Onun nezdinde sanki gökyüzü, yere yapışacak hale gelmiştir ve o da sanki ikisinin arasında kalmıştır.

Bu sebeple Hz. Kâ'b (R.A.)'a ölümden sorulduğu vakit şu cevabı vermiştir:

"Sanki bir diken dalı gibi insanın içine batırılmıştır da insan, bütün gücü ile onu çekmektedir!

Ondan kopan kopar, kalan kalır."

Resûlüllah (S.A.V.) efendimiz de şöyle buyurmuştur:

لَسَكْرَةٌ مِنْ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ أَشَدُّ مِنْ ثَلاَثَةِ مِائَةِ ضَرْبَةٍ
بِالسَّيْفِ

"Ölüm sarhoşluklarından bir sarhoşluk vardır ki, kılıçla üçyüz darbeden daha şiddetlidir." (Bkz. Buhari- Meğazi 83, Rikak 42)

O anda cesedi sırılsıklam terler,
Gözleri baygınlaşır,
Kaburga kemikleri kabarır,
Soluğu artar ve rengi sararır.

RESULÜLLAH (S.A.V.)'İN BİR HALİ

Bir keresinde Hz. Aişe (R.A.) validemiz, Resûlüllah (S.A.V.) efendimizi böyle bir halde görmüştü.

Efendimiz, onun odasında sırtüstü yatıp uyurken Hz. Aişe (R.A.) validemiz onu böyle gördü ve çok duygulandı.

Bir yandan göz yaşlarını siliyor ve bir yandan da şiir söylüyordu:

"Senin bir kaderine canımı feda ederim
Korkulan, elem verici şeylerden.
Bundan önce böyle korkulu hal yoktu
Hiç böyle ürperten bir korkuya kapılmamıştım.

Bana ne oluyor ki, yüzünde görüyorum
Boya misali damlalar aktığı zaman
Bir ölüde yüz rengi solduğu zaman
Senin yüzünün nûrları etrafa yayılır."

MELEĞİN DARBESİ

Can hulkuma gelince kişinin dili tutulur. Hiçbir kimse artık konuşamaz.

Nefis, göğse geldiği vakit iki durum ortaya çıkar:

Biri şudur ki, nefsin göğüste bulunması sebebiyle göğsü daralır.

Görmez misin ki, insan göğsünden bir darbe yediği vakit dehşet içinde kalır. Bazen konuşabilir, bazen de kanuşmağa güç yetiremez.

Öldürücü yara alan her yaralı ölür. Ancak göğsünden yaralı olan, ölürken de sessiz ölür.

İkincisi de şudur ki, yüksek ateşten mütevellid sesin hareketindeki sır bazen yok olur gider ve onun nefsi, iki halden biri üzere değişir durur.

Bu haller, yüksek ateş ve soğukluk halleridir. Ateşi yok olduğu vakit, işte o an ölünün hallerinden çok farklı olur.

Bazılarını bir melek, zehirli bir mızrak ile yaralar ve o kişi cehennemden bir zehir ile sulanmış olur.

İşte o vakit nefis kendisini dışarı atar ve melek de onu yakalayıp zebani'ye teslim eder.

Bazı kimselerin canları çok yavaş ve tatlı bir şekilde alınır.

Can yavaş yavaş boğaza kadar gelir fakat orada ancak kalbe bağlı olarak kısa bir süre kalır.

İşte o zaman bir melek, nefsi bir mızrak ile yaralar. Çünkü nefis, bir mızrak ile yaralanıncaya kadar kalpten ayrılmaz ve ondan irtibahı kesmez.

Bu mızrağın sırrı, ölüm denizine batan bir iğne olmasıdır.

O, kalp üzerine konulduğu vakit onun sırrı, diğer cesedlerde faydalı bir zehir gibi olur. Çünkü hayatın sırrı, esasen kalbe yerleştirilmiştir. Birinci yaratılış esnasında orada sırrını icra eyler.

Bir kısım mütekellimler diyorlar ki: "Hayat, nefsin gayrı olan bir şeydir." Yani bunun manası, nefsin cesedle karışıp birleşmesidir.

Nefis yükselmede istikrar bulunca ona fitneler arız olur.

İblis bütün yardımcılarını o kişiye musallat eder ve onları aracı olarak kullanır. Kendi yerine onları vekil tayin eder.

O kişi böyle bir halde iken şeytanın yardımcıları ona gelirler.

Daha önce dünyada yaşayıp ölenlerden onun, en çok sevdiği kişilerin suretine girerler.

Ona dünyada bir baba gibi,

Anne gibi,

Kardeş gibi yahut çok samimi bir arkadaş gibi nasihat ederler.

Ona şöyle derler:
"Ey fülan!
Sen öleceksin.
Biz senden önce öldük ve bu hususta işin gerçeğini senden önce öğrendik!
Şimdi sen Yahudi olarak öl. Çünkü o, Allah (C.C.) katında en makbul olan dindir."
Eğer o kişi Yahudi olarak ölmeyi kabul etmeyip bundan kaçınırsa bu sefer diğerleri devreye girer ve derler ki:
"Sen Hristiyan olarak öl. Çünkü Hz. İsa'nın getirdiği din, Yahudilik hükümlerini kaldırmıştır."
Daha sonra bütün milletlerin inançlarını tek tek sayıp ona telkinde bulunurlar.
İşte o vakit Cenab-ı Allah, sapmasını dilediğini saptırır.
Yüce Allah (C.C.)'ın şu kavl-i şerifinin manası budur:

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ
رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ

"Ey Rabbimiz! Bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize tarafından Rahmet bağışla. Eminiz ki, lütfu en bol alan sensin." (Âli İmran 3/8)

Yani, bundan önce sen bize imanı hidayet eylemiştin, ölüm anında da kalplerimizi kaydırma, demektir. Zira, Hakk Teâlâ Hazretleri bir kulunu hidayete ulaştırıp orada sabit kılarsa ona Rahmet-i İlâhi gelir.

Deniliyor ki, Rahmet-i İlâhi'den maksad, Cebrail Aleyhisselâm'dır. Çünkü Cebrail Aleyhisselâm o kulun yanına gelince, şeytan onun yanından kovulup uzaklaştırılır.

Ölüm halinde olan kişi tebessüm eder.

Bu şekilde tebessüm eden kişiye Cenab-ı Allah'tan bir Rahmet olmak üzere gelen müjdeci melek şöyle der:

"Ey fülan!

Beni tanıyor musun? Ben Cebrail'im

İşte şunlar da senin düşmanın olan şeytanlardır.

Sen Hanif milleti ve Hz. Muhammed (S.A.V.)'in şeriatı üzerine öl."

İnsan için bundan daha sevinçli ve iyi bir şey olamaz.

Ölüm meleği böylece mü'min kulun canını rahat bir şekilde çekip alır.

Allah (C.C.) mü'minlerin dualarına örnek teşkil etmesi bakımından şöyle buyurmaktadır:

وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ

"Bize tarafından Rahmet bağışla. Eminiz ki, lütfu en bol olan sensin." (Bkz. Ali İmran 3/8)

İnsanlardan bazıları vardır ki, namaz kılarken melek tarafından vurulur.

Bazıları uyurken,

Bazıları da bir oyuna takılıp kalmışken aniden vurulurlar ve ruhları kabzedilir. Bu işlem sadece bir defa yapılır.

Bazı insanlara da can hulkuma gelince; ailesinden, komşularından yahut çok sevdiği dostlarından daha önce vefat edenler kendisine gösterilir.

O anda onun bir sesi olur.

O sesi insan hariç herkes duyar. Eğer insan onu duyabilseydi düşer bayılırdı.

Bir ölüden en son kaybolan şey, duyma özelliğidir. Çünkü ruh, kalpten ayrılınca görme hassesiyeti bozulur. Fakat duyma özelliği, nefis kabzoluncaya kadar yok olmaz.

Bu sebeple Resûlüllah (S.A.V.) efendimiz şöyle buyurmaktadır:

لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ شَهَادَةَ اَنْ لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ

Ölülerinize Kelime-i Şehadeti (yani) Allah (C.C.)'dan başka ilâh olmadığını ve Muham-

med (S.A.V.)'in de Allah (C.C.)'ın peygamberi olduğunu telkin ediniz." (Bkz. Müslim-Cenaiz 1/2 – Ebu Davud-Cenaiz 16 – Tirmizi-Cenaiz 7 – Nesai-Cenaiz 4 – İbnimace-Cenaiz 3 – Ahmed b. Hanbel 3/2)

Yine ölüm halinde bulunan bir kimsede büyük bir korku ve kahredici bir üzüntü görüldüğü vakit ona telkini fazlalaştırmaktan da nahyetmiştir.

Eğer sen bir ölüyü görürsen ki; salyası akıyor,
Dudakları kasılıp büzülüyor,
Yüzü kararıyor,
Gözleri baygınlaşıyor.

İşte o zaman anla ki, o şakîdir. Ahirette günahkâr oluşunun gerçek mahiyeti kendisine gösterilmiştir.

Ve yine bir ölüyü görürsen ki, gülermiş gibi ağzı yayvanlaşıyor,
Yüzü gülümsüyor,
Gözleri kırpılmış gibi oluyor.

İşte o zaman da anla ki, o mutludur. Cenab-ı Hakk'ın ahirette kendisini müjdelediği şeye kavuşmuştur ve kendisine verilen yüce nimetlerin hakikatı ona gösterilmiştir.

Can alıcı melek, mutlu ve saadete ermiş bir kimsenin ruhunu kazbettiği vakit çok güzel yüzlü iki melek cennetten ona güzel elbiseler getirirler.

Çok güzel kokuları vardır.

Melekler onu Cennet ipeklerinden bir ipeğe sararlar.

O kişi, dünyada kazanmış olduğu ilmini ve aklını kaybetmez.

Melekler onu yücelere çıkarırlar.

Bir kısmı onu tanırlar, bazıları ise tanımazlar.

Sonra yükselmeğe devam ederler.

Dağılmış çekirgeler gibi geçmiş zaman milletlerine uğrarlar. Nihayet dünya samaına ulaşırlar.

Cebrail Aleyhisselâm kapıyı çalar.

Kendisine:

"Sen kimsin?" Diye sorulur.

O da cevap verir:

"Ben Cebrail'im, bu yanımdaki de falancadır."

Ona derler ki:

"Falanca adam ne iyi insandır. Onun inancı da şüphelerden uzak ve çok güzel idi."

Sonra ikinci kat semaya ulaşırlar.

Cibrîl Aleyhisselâm yine kapıyı çalar.

Yine ona:

"Sen kimsin?" Denilir. O da daha önce söylediklerini tekrar eder.

Denilir ki:

"Falanca ile beraber hoş geldiniz, sefa geldiniz. O, namazlarına ve bütün farzlarına riayet ederdi."

Sonra üçüncü kat semaya ulaşırlar.

Cibrîl Aleyhisselâm yine kapıyı çalar.

Yine ona:

"Sen kimsin?" Denilir. O da daha önce söylediklerini tekrar eder.

Denilir ki:

"Bu zat, malının hakkı hususunda Allah (C.C.)'ın şeriatına çok riayet ederdi. Dünya malından bir şeye sıkı sıkı yapışmazdı."

Sonra dördüncü kat semaya ulaşırlar.

Cibrîl Aleyhisselâm yine kapıyı çalar.

Yine ona:

"Sen kimsin?" Denilir. O da daha önce söylediklerini tekrar eder.

Denilir ki:

"Falanca ile beraber hoş geldiniz. O, orucunu tutar ve en güzel bir şekilde tutardı. Onu çirkin sözlerden ve haram lokmalardan muhafaza ederdi."

Sonra beşinci kat semaya ulaşırlar.

Cibrîl Aleyhisselâm yine kapıyı çalar.

Yine ona:

"Sen kimsin?" Denilir. O da daha önce söylediklerini tekrar eder.

Denilir ki:

"Onunla beraber hoş geldiniz, safa geldiniz. O, Cenab-ı Hakk'ın farz ettiği Haccı riyasız ve şöhretten uzak bir şekilde eda eylemişti."

Sonra altıncı kat semaya ulaşırlar.

Cibrîl Aleyhisselâm yine kapıyı çalar.

Yine ona:

"Sen kimsin?" Denilir. O da daha önce söylediklerini tekrar eder.

Denilir ki:

"Falanca ile beraber hoş geldiniz, safa geldiniz. O, seher vakitlerinde çok istiğfar ederdi. Gizli sadaka verirdi. Yetimlere kefil olur ve daima onları gözetirdi."

Sonra kendisi için kapılar açılmağa devam eder. Nihayet yüce duvarlarla çevrili bir yere ulaşırlar.

Cibrîl Aleyhisselâm yine kapıyı çalar.

Yine ona:

"Sen kimsin?" Denilir. O da daha önce söylediklerini tekrar eder.

Denilir ki:

"Salih ve iyi bir kul ile beraber hoş geldiniz, safa geldiniz. O kul, çok istiğfar ederdi. İyiliği emreder ve kötülükten menederdi. Yoksullara ikramda bulunurdu."

Sonra meleklerle dolu bir yere ulaşırlar. Onların hepsi de kendisini Cennetle müjdelerler ve onunla musafaha ederler.

Nihayet Sidretü'l Müntehâ denilen yere ulaşırlar.

Cibrîl Aleyhisselâm yine kapıyı çalar.

Ona:

"Sen kimsin?" Denilir. O da daha önce söylediği gibi cevap verir.

Denilir ki:

"Falanca ile beraber hoş geldiniz, safa geldiniz. Onun yaptığı ameller, Cenab-ı Hakk'ın rızası için yapılan salih amellerdi."

Sonra kendisine kapılar açılır.
Onlar bir ateş denizinden geçerler.
Sonra bir nûr denizinden,
Sonra bir zulmet denizinden,
Sonra bir su denizinden,
Sonra bir dolu denizinden geçerler. Bu denizlerin her birinin boyu bin yıllık mesafedir.

Daha sonra Arş-ı Rahman'ın üzerini kuşatan bir kuyu kazılır. Onun duvarları seksen bin tanedir. Her bir duvarın bin şerefesi vardır. Her bir şerefenin bir ay'ı vardır ki, Hakk Teâlâ'yı tehlil, tesbih ve takdis ederler.

Şayet o aylardan bir tanesi dünya semaında belirmiş olsa Allah (C.C.)'dan başkasına tapılırdı.

O, nûrunu yaktığı zaman Hadratü'l Kuds makamından ve o duvarların arkasından bir münâdî şöyle seslenir:

"O getirdiğiniz kimdir?"

Denilir ki:

"Falan oğlu filandır."

Bu sırada Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

"Onu bana yaklaştırın."

Sonra ona buyurur:

"Ey Kulum! Sen ne güzel bir kul idin."

Hakk Teâlâ Hazretleri o kulunu önce huzurunda durdurup bir kısım kınama ve töhmetlerle onu mahcup eder. O kadar ki, o kul kendisinin helâk olduğunu zanneder.

Sonra Allah (C.C.) onu bağışlar.

BAZI RÜYALAR

Kadı Yahya b. Eksem Hazretlerinden rivayet edildiğine göre kendisi bir rüya görmüştü.

Rüyasında denildi ki:

"Sen Allah (C.C.) için ne amel işledin?"

Yahya b. Eksem diyor ki:

"Hakk Teâlâ Hazretleri beni huzurunda durdurdu. Sonra: "İhtiyar! Sen şöyle yaptın, sen böyle yaptın." dedi.

Ben de: "Yarabbi! Ben senden direkt olarak bir Kudsi Hadis nakletmedim." dedim.

Buyurdu ki: **"Peki nasıl ve ne ile Hadis söyleyip naklettin?"**

Dedim ki:

"Bana Zührî söyledi.

O da Ma'mer'den,

O da Urve'den,

O da Aişe (R.A.)'dan,

O da Peygamber (S.A.V.)'den,

O da Cebrail'den,

O da zât-ı Sübhaniyenizden nakletti ki şöyle buyurdunuz:

إِنِّى لَاَسْتَحِيى اَنْ اُعَذِّبَ شَيْبَةً شَابَتْ فِى الْاِسْلَامِ

"Ben ömrümü islâmda tüketmiş bir ihtiyara

azab etmekten hayâ ederim." (Benzer bir Hadis-i Şerif için Bkz. Ramûzu'l Ehadis-Sayfa/90)

Bunun üzerine Allah (C.C.) buyurdu ki:

"Sen doğru söyledin.

Zührî de doğru söyledi.

Ma'mer de doğru söyledi.

Urve de doğru söyledi.

Aişe de doğru söyledi.

Muhammed de doğru söyledi.

Cibrîl de doğru söyledi.

Ve ben de seni mağfiret eyledim."

Yine bir rivayete göre İbn-i Nebâte Hazretleri bir rüya görmüştü.

Ona denildi ki:

"Allah (C.C.) sana ne muamele etti?"

Şöyle cevap verdi:

"Beni huzurunda durdurdu ve dedi ki: sen sözünü öz olarak söyleyen bir kimsesin. Ne fasih konuştu! Desinler diye böyle yaparsın."

Ben de dedim ki:

Seni tesbih ve tenzih ederim. Ben seni dünyada vasfediyorum."

Buyurdu ki:

"Dünyada vasfettiğin gibi söyle."

Dedim ki:

"Onları yaratan öldürdü.

Onları konuşturan susturdu.

Onları yok eden, yine onları var edecektir.

Onları parçalıyıp ayıran, yine onları bir araya

toplayacaktır."

Bunun üzerine buyurdu ki:

"Doğru söyledin.

Haydi git, seni mağfiret eyledim."

Yine bir rivayete göre Mansur b. Ammar Hazretleri bir rüya görmüştü.

Ona denildi ki:

"Allah (C.C.) sana ne muamele etti?"

Şöyle cevap verdi:

"Beni huzurunda durdurdu ve dedi ki: Bana ne ile geldin ey Mansur?

Ben de: otuz altı delil ile geldim, dedim.

Buyurdu ki: **Onlardan bir tane bile kabul etmedim.**

Sonra tekrar sordu: **Bana ne ile geldin?**

Cevap verdim: Üçyüz altmış hatme ile geldim. Onları senin yüce hatırın için okudum.

Buyurdu ki: **Onlardan bir tane bile kabul etmedim.**

Sonra tekrar sordu: **Bana ne ile geldin Ey Mansur?**

Dedim ki: Senin Rahmetine sığınarak geldim.

Sübhanehu ve Teâlâ Hazretleri buyurdu ki: İşte şimdi bana geldin. Haydi git. Seni mağfiret eyledim."

Bu gibi hikâye ve nakillerin çoğu bu tip işleri bildirmektedir.

Ben ancak ibret alıp uyacak kimsenin uyması için bunları sana anlattım. Allah (C.C.) yardımcı-

mızdır.

Bir kısım insanlar vardır ki, onlar Kürsî'ye kadar geldikleri vakit:

"Onu geri çevirin." Diye bir nida duyarlar.

Bazıları da Cübb denilen kuyudan geri çevirilirler. Ancak onlar yine de sonuçta Hakk Teâlâ Hazretlerine ulaşırlar.

Melekler onu tanırlar.

Cenab-ı Hakk'ın huzuruna varma yolunda onu durdurmazlar.

FACİR VE GÜNAHKARLARIN RUHLARI

Fâcir ve günahkârlara gelince; Onların ruhları zorla çekilip alınır.

Ölüm meleği ona yöneldiği vakit Ebu Cehil Karpuzu denilen acı yaban otunu yemiş gibi olur.

Melek der ki:

"Ey pis nefis!

Haydi pis cesedden çık."

O sırada onun öyle bir bağırtısı olur ki, eşeğin anırmasından daha şiddetlidir.

Azrail Aleyhisselâm onu zebânilere teslim eder.

Onlar çirkin yüzlü,

Siyah elbiseli,

Son derece pis kokuludurlar.

Ellerinde kıldan keçe vardır. Onu ona sararlar.

Hiçbir insanın gücü ondan kurtulmağa kâfî ge-

lemez.

Kafirlerin cesedleri ağırlaşır. Çünkü onların ahiretteki cisimleri, suçları ile orantılı olarak büyük olacaktır.

Buharî'nin Sahih'inde bildirdiğine göre, cehennemde kâfirin azı dişi, Uhud Dağı gibi olacaktır.

Deniliyor ki;

Gök kapıları onlara açılmaz ve kâfirler cennete giremezler.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz de şu mübarek sözleri ile bu hususa işaret buyurmuştur:

حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِى سَمِّ الْخِيَاطِ

"Tâ ki deve, iğnenin deliğine girinceye kadar..." (Ahmed b. Hanbel 5/29)

Allah (c.c) şöyle buyurmaktadır:

حُنَفَاءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِى بِهِ الرِّيحُ فِى مَكَانٍ سَحِيقٍ

Kim Allah'a ortak koşarsa sanki o, gökten düşüp parçalanmış da kendisini kuşlar kapmış, yahut rüzgâr onu uzak bir yere sürüklemiş (bir nesne) gibidir." (Hac 22/31)

MÜŞRİKLERİN VE MÜNAFIKLARIN RUHLARI

Müşriklere gelince; onlar hiçbir şey görüp müşahede edemezler.

Çünkü onlar, Allah (C.C.)'a koştukları şirk sebebiyle tepetaklak cehennemi boylamışlardır.

Münafıklara gelince; onlar da kendilerine kızılmış ve kovulmuş bir vaziyette çukurlarına geri döndürülürler.

KUSURLU MÜ'MİNLERİN RUHLARI

Mü'minlerden kusurlu olanlara gelince; onlar çeşit çeşittir.

Onlardan bazılarının namazları kendilerine geri çevrilir. Çünkü kul, kuşun gagalaması gibi namazında çabuk olunca ondan hırsızlık yapmaktadır.

İnsanların elbiseye büründükleri gibi o kulun da noksan olan namazları dürülür ve kulun suratına çarpılır, sonra da yükseklere kaldırılır.

Namaz bir yandan da o kula şöyle der:

"Sen beni zayi ettiğin gibi Allah (C.C.) da seni zayi etsin."

Bazılarının zekâtları kendilerine geri çevrilir. Çünkü o kul: "Falanca adam zekât veriyor" desinler diye zekât verirdi. Böylece zekâtını kusurlu

hale getirmiş oluyordu.

Bazılarının oruçları kendilerine geri çevrilir. Çünkü o kul, aç kalarak kendisini yemekten alıkoyardı. Fakat yalan ve çirkin sözlerden kendisini alıkoymazdı. Böylece hüsrana uğramış olur.

Bazılarının hacları kendilerine geri çevrilir. Çünkü o kul: "Falanca adam haccetti" desinler diye hacca giderdi.

Ya da manen kirli işler yaparak elde ettiği mal ile hacca giderdi.

Bazılarının da anne ve babasına yaptığı iyilikler dahil bütün iyilikleri kendisine geri çevrilir.

El-Melikü'l Vehhab olan Allah (C.C) Hazretlerinin rızasına tahsis edilen salih amellerle diğer muamelelerdeki sırları ancak marifetullah'a ulaşmış olan gerçek alimler bilirler.

İşte bütün yukarıdaki manada saydığımız haberler bize güvenilir kaynaklardan gelmiştir.

Meselâ amellerin geri çevrilmesi ile ilgili olarak Muaz b. Cebel (R.A.)'dan rivayet edilen haber, bu çeşit güvenilir kaynaklara örnek teşkil etmektedir.

Ben özet bilgiler vermeğe çalıştım.

Eğer kısaltmayı düşünmeseydim Sahih kaynaklardan derlenmiş bir çok dosyalar doldururdum.

Şeriat ehli olanlar, kendi çocuklarını tanıyıp bildikleri gibi yazdıklarımın doğruluk derecesini de bilirler.

ÖLÜNÜN HALİ VE MÜŞAHEDELERİ

Nefis, cesedin ne halde olduğunu görmek istediği vakit, isterse daha önce yıkanmış olsun cesed yıkanırken kendisini onun yanında bulur.

Başının yanına oturur ve yıkanma işi bitinceye kadar orada kalır.

Allah (C.C.) sâlih kullarından kimi dilerse onun gözünden perdeyi kaldırır. O da dünyadaki sureti üzere onları seyreder.

Anlatıldığına göre bir zât, ölen oğlunu yıkadı. O sırada bir de baktı ki, oğlunun ruhu kendi suretine bürünmüş vaziyette başının yanında oturuyor.

O zât, bu durumu görünce hayal zannıyle korkuya kapıldı.

Onu gördüğü tarafı terkedip öbür tarafa geçti. Fakat o hâlâ kendisine doğru bakıyordu. Tâ ki, ölü, kefenine konuluncaya kadar bu böyle devam etti.

Yine sâlihlerden bir zâtın rivâyetine göre, kendisi bir ölüye hitap etmiş ve: "Falan nerede? Ruh nerede?" diye sormuştu.

O sırada kefen, göğüs tarafından iki yada üç defa kabarıp dalgalandı.

Rebi' b. Heysem'den rivayete göre bir ölü, kendisini yıkayanın elinde kıpırdayıp hareket etmişti.

Onu yıkayan alim ve sâlih kişi anladı ki, ölü

konuşmaktadır.

Dikkatle onu dinledi.

Ölen kişi, Hz. Ebu Bekir (R.A.) zamanından bahsederek onun faziletlerini anlatmış ve yine Hz. Ömer (R.A.)'ın faziletlerini anlatmıştı.

İşte o nefis, melekûtî bir şeyi müşahede eden nefisdir. Cenab'ı Allah dilediğinin duyu organlarından sır perdesini kaldırır.

Ölü kefenlendiği vakit Ruh, göğse sarılmış vaziyette olur.

Onun bir sesi ve gürültüsü vardır.

Şöyle der:

"Çabuk beni Rabbimin Rahmetlerinden herhangi birine tevdi ediniz. Keşke benim bildiklerimi siz de bilseydiniz. Beni ona götürünüz."

Eğer Şakî ve Cehennemlik bir kul olduğu kendisine bildirilmişse o vakit de şöyle der:

"Beni herhangi bir azaba doğru yavaş götürün. Keşke benim bildiklerimi siz de bilseydiniz. Beni ona götürünüz."

İşte bu sebepten dolayı yanından bir cenaze geçtiği vakit Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz ayağa kalkardı.

Buharî'nin Sahîh'inde bildirildiğine göre, birgün Peygamber (S.A.V.) Efendimizin yanından bir cenaze geçti.

Resûlüllah (S.A.V.) Efendimiz ona ta'zim için ayağa kalktı.

Kendisine dediler ki:

"Ey Allah'ın Resûlü! Bu bir Yahudidir."

Bunun üzerine Efendimiz buyurdu ki:

"O da nefis taşıyan biri değil midir?"

Allah (C.C.)'ın Resûlü işte böyle davranıyordu. Çünkü kendisine Melekût âleminin sırları açılmıştı.

ÖLÜNÜN KABİRDE İLK KARŞILAŞTIĞI ŞEYLER

Bir ölü kabre konulup üzerine toprak atılmağa başlandığı vakit kabir ona şöyle seslenir:

"Sen benim sırtımda gezip ferahlanırdın. Bugün ise benim içimde mahzun olursun.

Sen benim sırtımda çeşit çeşit yiyecekler yerdin. Şimdi ise benim içimde seni böcekler yiyecek."

Kabrin üzeri tamamen toprakla doluncaya kadar bu gibi kınayıcı sözlere devam eder.

Abdullah b. Mes'ud (R.A.) Resûlüllah (S.A.V) Efendimize sordu:

"Ya Resûlallah!

Bir ölü, kabrine konulduğu vakit ilk önce karşılaştığı şey nedir?"

Efendimiz buyurdu ki:

Ey Mes'ud'un oğlu!

Bu soruyu şimdiye kadar bana senden başka soran olmamıştı.

İlk defa ölüye muhatap olup ona seslenecek

olan bir melektir ki adı Rûmân'dır.

Kabirler arasında dolaşır ve ölüye şöyle seslenir: "Ey Allah'ın kulu, amelini yaz."

Ölü der ki: "Benim yanımda kalem kâğıt yoktur."

Bunun üzerine Rûmân der ki: "Yazıklar olsun! senin kefenin, kâğıdındır. Mürekkebin, hayat bakıyesi olan kanındır. Kalemin, senin parmağındır."

Bunları söyler söylemez hemen kefeninden bir parça koparır.

Sonra kul yazmağa başlar.

Her ne kadar dünyada yazmayı bilmeyen bir kul olsa da Allah (C.C.) tarafından öğretilir.

Bir gün gibi bir zaman içinde bütün iyiliklerini ve kötülüklerini yazar.

Sonra melek, o yazılanları dürüp ölünün boynuna asar.

O bu işlemi bitirdikten sonra kabrin azab melekleri gelirler. Onlar, sivri dişleriyle toprağı yarıp çıkan simsiyah iki melektir.

Upuzun saçları vardır, yere doğru sarkarlar.

Her ikisininde gök gürültüsünü andıran sesleri vardır.

Gözleri, çakan çakmak gibidir.

Nefesleri fırtına gibidir.

Her birinin elinde demirden bir sopa vardır. Öyle ağırdır ki, bütün insanlar ve cinler bir araya gelseler onu yerinden kaldıramazlar.

Onunla en büyük dağa vurulsa, dağ ufalır yerle bir olur.

Nefis, bu durumu görünce korkup kaçar ve ölünün burun deliğine girer.

Bunun üzerine ölü, göğüs kısmından doğru canlanır ve ölüm halindeki şeklini alır. Fakat hareket etmeğe güç yetiremez. Ancak duyar ve görür.

Daha sonra azab melekleri korkutarak ve eziyet ederek onu azarlarlar ve kendisine şu soruları sorarlar:

"Rabbin kimdir?

Dinin nedir?

Peygamberin kimdir?

Kıblen neresidir?"

Hakk Teâlâ Hazretleri kimi muvaffak kılarsa, o kimse dirayetle onlara soru yöneltir ve: "sizi bana kim gönderdi?" Der.

Daha sonra onların sorularına cevap verir:

"Rabbim Allah'tır.

Peygamberim Muhammed Aleyhisselâm'dır.

Dinim İslâm'dır.

Kıblem kâbedir."

Bu sözleri ancak seçkin kullar rahatça söylerler.

Bunun üzerine meleklerden biri diğerine der ki:

"Doğru söyledi.

Bu kadarı yeterlidir."

Sonra melekler onu bir kubbe gibi kabrine koyarlar ve ona sağ tarafından Cennet'e bir pencere açarlar.

Sonra kendisi için orayı Cennet ipeği ve Cennet kokusu ile döşerler.

O açılan pencereden Cennet kokuları gelir, hafif ve tatlı bir rüzgâr eser.

Daha sonra en çok sevdiği bir şahsın suretinde ameli ona gelir, kendisi ile konuşup arkadaşlık eder.

Kabrini bir nûr doldurur ve kendisi büyük bir neşe içinde kalır. Kıyamete kadar bu böyle devam eder."

Yukarıda anlatılan durumdan daha düşük derecede olanlar, ilim ve ameli az olan mü'minlerdir.

Onların, ilimden ve melekût âleminin sırlarından nasibleri yoktur.

Böyle bir kimsenin ameli de Rûmân'dan sonra en güzel surette, güzel kokulu ve güzel elbiseli olarak kendisine gelir.

Ona der ki:

"Beni tanıyor musun?"

O kimse de karşılık verir:

"Tanımıyorum. Fakat sen kimsin ki, Allah (C.C.) senin sebebinle bana çeşitli lütuf ve ihsanlarda bulundu?"

O da cevap verir:

"Ben senin sâlih amelinim.

Sen mahzun olma.

Az sonra sana Münker ve Nekir melekleri gelecekler.
Sana soru soracaklar.
Sakın dehşete kapılma, korkma"
Sonra vereceği cevapları da ona telkin eder.
Bu sırada, zikri daha önce geçtiği şekilde Münker ve Nekir melekleri gelirler ve sorularını sorarlar.
O da rahatlıkla cevap verir:
"Rabbim Allah'tır.
Peygamberim Muhammed Aleyhisselâm'dır.
Rehberim Kur'an'dır.
Kıblem Kâ'be'dir.
İbrahim Aleyhisselâm benim atamdır ve onun milleti de benim milletimdir."
Melekler:
"Doğru söyledin." derler ve önce birinci derecede olanlara yaptıkları gibi yaparlar. Ancak, önce ona sol tarafından cehennem'e bir pencere açarlar.
O da Cehennem'e bakar.
Oradaki yılanları,
Akrepleri,
Bukağı ve kelepçeleri,
Zincirleri,
Sıcaklığı ve irinden zakkum'a kadar orada var olan her şeyi görür
Çok korkar.
Bunun üzerine melekler derler ki:
"Korkma!

Sana bir kötülük yoktur. Bu senin cehennemdeki yerin idi. Fakat Allah (C.C.) onu cennetteki yerine tebdil eyledi."

Sonra onun gözlerini cehennem penceresinden çevirip kapatırlar.

Üzerinden aylar,

Yıllar ve asırlar geçer. Fakat o, üzerinden ne kadar zaman geçtiğini bilemez.

İnsanlardan bazıları soruları cevaplamada acemilik çekerler.

Eğer bir kimsenin inancı değişik ise: "Rabbim Allah'tır." demekten çekinir ve Allah (C.C.)'dan başka lafızlar saymağa başlar.

Bunun üzerine ona bir darbe vururlar.

Bu darbeden çıkan kıvılcımla kabri tutuşup yanar.

Bazı günler söndürülür.

Sonra dünyada kaldığı ve yaptığı amelin durumuna göre tekrar tutuşturulur.

İnsanların bir kısmına da: "Dinim İslâm'dır" demek zor gelecektir.

Bu gibi olanlar, şüpheye düşerler ve doğru cevap veremezler.

Onlar, ölüm halinde iken de fitneye düşenlerdir.

Meleklere doğru cevap veremeyince ona da bir darbe vururlar.

Yine daha önce anlatıldığı gibi o darbeden çıkan kıvılcımla onun da kabri tutuşup yanar.

İnsanlardan bazılarına da: "Rehberim Kur'andır." demek zor gelecektir.

Çünkü o, Kur'an'ı okurdu fakat ondan ders almazdı. Kur'an'ın emirlerine ve yasaklarına uymazdı.

Sağlığında insanlar onun çevresinde dolaşırlar ve ondan bilgi almağa çalışırlardı. O ise, başkalarına nasihat eder fakat kendisine bir hayrı dokunmazdı.

Bu sebeple ona da daha önce yapılanlar gibi yapılır. Bir darbe vurulur ve o darbeden kıvılcımla onun da kabri tutuşup yanar.

Bir kısım insanlara da: "Peygamberim Muhammed Aleyhisselâm." demek zor gelecektir. Çünkü o, hayatta iken peygamberin sünnetini unutmuş ve onu hiç hatırına getirmemişti.

Bazı insanlara da: "Kıblem Kâ'be'dir." demek zor gelecektir. Çünkü o, namazında çok defa kıble tarafını araştırmaz ve kıbleye yönelmezdi.

Ya da abdestinde bir noksanlık olurdu.

Yahut namazında sağa sola dönerdi.

Ve yahut da rükûlarında ve secdelerinde bozukluk olurdu.

Namazın faziletleri hakkında rivayet edilenler nasihat olarak sana kâfidir.

Allah (C.C.), üzerinde namaz borcu olanın duasını kabul etmez.

Üzerinde haram elbise bulunanın namazınıda kabul etmez.

İnsanlardan bazılarına da: " Benim atam İbrahim Aleyhisselâmdır." demek zor gelecektir.

Çünkü o, bir gün bir söz duymuş ve şüpheye düşmüştü de: "Acaba o, Yahudi miydi? Yoksa Hıristiyan mı idi?" diye vehme kapılmıştı.

Bu sebeple ona da diğerlerine yapılanlar gibi muamele edilecektir.

Bütün bu çeşit olayların hepsini biz "İhyâ-i Ulûmiddin" adlı eserimizde genişçe izah eyledik.

Yukarıda anlatılanlar, kusurlu mü'minler ile alakalı olan bölümlerdi.

Fâcir olanlara gelince; Münker ve Nekir melekleri onlara da: "Rabbin kimdir?" diye soracaklar, onlar da: "Bilmiyorum" diyecevap vereceklerdir.

Bunun üzerine melekler:

"Bilmez olaydın!" diyecekler ve demir sopa ile vuracaklardır.

Bu darbe ile o, yedi kat yerin dibine girecektir.

Sonra onu çekip kabrine çıkaracaklar, sonra tekrar vuracaklar ve bu hal yedi defa tekrar edecektir.

Bazı insanların amelleri, kıyamete kadar havlayacak olan bir köpek şekline getirilecektir.

Bazı insanların amelleri de domuz yavrusu şekline döndürülecektir.

KABİR AZABININ ÇEŞİTLERİ

Kabir azabları çok çeşitli olacaktır. Kişi dünyada en çok neden korkuyorsa kabrinde onunla azab olunacaktır.

Pişmanlığın fayda vermeyeceği gün gelip çatmadan önce Cenab-ı Hakk'ın bizi bağışlamasını ve selâmete çıkarmasını dileriz.

Rivayet olunur ki, sâlihlerden bir zât öldükten sonra rüyada görüldü.

Ona denildi ki:

"Halin nasıl?"

Şu cevabı verdi:

"Birgün abdestsiz namaz kılmıştım. O sebeple Cenab-ı Allah, benim başıma bir ayı musallat etti. Kabrimde beni korkutuyor."

Yine başka bir zat rüyada görülmüştü.

Ona:

"Allah (C.C.) sana ne yaptı?" diye soruldu.

O da şu cevabı verdi:

"Bir gün necasetten tam bir temizlik yapmamıştım. Bu sebeple Allah (C.C.) bana ateşten bir elbise giydirdi. Kıyamete kadar onun içinde kalacağım."

Yine başka bir zat rüyada görüldü.

Ona:

"Allah (C.C.) sana ne yaptı?" diye soruldu.

O da şu cevabı verdi:

"Beni yıkayan ölü yıkayıcı bir ara beni kıskıvrak yakaladı. Teneşir tahtasındaki çivilerde bana batıp tırmaladı. Ben bundan büyük acı duydum."

Sabah olunca ölü yıkayan kimseye rüyadaki durum haber verildi.

O da ölüyü bir an sertçe yakalayıp tuttuğunu itiraf etti ve:

"Bu, benim iradem dışında oldu." dedi.

Yine bir başka zat rüyada görülmüştü.

Ona:

"Halin nasıl? Sen ölmedin mi?" diye soruldu.

O da şu cevabı verdi:

"Evet, ben öldüm.

Şu anda iyi bir durumdayım. Ancak üzerime toprak atıldığı sırada bir taş, kaburga kemiklerimi kırdı ve bana zarar verdi."

Bu cevap üzerine kabir açıldı.

Gerçekten de kaburga kemikleri kırılmış buldular.

Yine bir başka zât, oğlunun rüyasına girmişti.

Ona şöyle dedi:

"Ey kötü çocuk!

Babanın kabrini düzelt, yağmur bana eziyet verdi."

Sabah olunca çocuk, babasının kabrine bir adam göndererek durumu incelettirdi.

Giden adam orada bir su arkı buldu.

Sel suları oradan gelerek kabri su ile doldurmuştu.

Yine bir A'rabi'den rivayete göre, o kimse, ölen oğlunu rüyasında görmüştü.

Kendisine sordu:

"Allah (C.C.) sana ne ile muamele etti?"

Çocuk dedi ki:

"Bana zarar verici bir şey yapmadı. Ancak ben, falanca adamın peştemalı ile kefenlenip defnolunmuştum. O adam ise fâsıktır.

Bu sebepten dolayı azab çeşitleri ile beni korkuttu."

Bu gibi haberlerde bize ulaşan olayların çoğu genelde şunu ifade ediyor ki, kabir ehli, bulundukları yerde elem ve ızdırap çekerler.

Buna delil olmak üzere Resûlullah (S.A.V.) Efendimizden şu Hadis-i Şerif rivayet edilmiştir:

يُؤَلَّمُ الْمَيِّتُ فِى قَبْرِهِ كَمَا يُؤَلَّمُ الْحَىُّ فِى بَيْتِهِ

"Diri olan bir kimsenin evinde elem gördüğü gibi ölü de kabrinde elem görür." (Benzer ifade ile Bkz. Buharî-Cenaiz 34-Müslim-Cenaiz 17-Tirmizi-Cenaiz 24,25-Nesai-Cenaiz 14)

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz ölünün kemiklerini kırmayı yasaklamıştır.

Peygamberimiz birgün kabir kenarında oturan bir adama rastlamıştı. Derhal o adamı bundan menetti ve şöyle buyurdu:

"Ölülere kabirlerinde eziyet etmeyiniz."

Birgün Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz, annesi Amine'nin kabrini ziyaret etti ve ağladı.

Onunla beraber olan sahabeler de ağladılar.

Efendimiz buyurdu ki:

اسْتَأْذَنْتُ رَبِّى فِى الْاِسْتِغْفَارِ لَهَا لَمْ يَأْذَنْ لِى ثُمَّ اسْتَأْذَنْتُ
اَنْ اَزُورَ قَبْرَهَا فَاَذِنَ لِى فَزُورُوا الْقُبُورَ فَاِنَّهَا تُذَكِّرُ الْمَوْتَ

"Ben anneme istiğfar etmem için Rabbim'den izin talep ettim. Fakat o, bana izin vermedi.

Sonra kabrini ziyaret için izin talep ettim. Bu sefer talebimi kabul etti ve bana izin verdi.

Dikkat edin! Kabirleri ziyaret edin. Çünkü onlar, ölümü hatırlatırlar." (Kabir ziyareti ile ilgili Bkz. İbn-i Mâce-Cenaiz 47-Ebû Davud-Cenaiz 77-Tirmizi-Cenaiz 6-Nesai-Cenaiz 101-Ahmed b. Hanbel 2/441, 3/23,48, 5/355)

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz ziyaret için kabirlere geldiği vakit şöyle derdi:

سَلَامًا عَلَىٰ اَهْلِ الدِّيَارِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَاِنَّا اِنْ
شَاءَ اللهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ اَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ وَنَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ اَللّٰهُمَّ
اغْفِرْ لَنَا وَلَهُمْ وَتَجَاوَزْ بِعَفْوِكَ عَنَّا وَعَنْهُمْ

"Müslümanlardan ve mü'minlerden diyar ehline selâm olsun.
İnşaallah bizler de size katılacağız.
Siz, bizim için öncüsünüz, biz de sizin için tâbileriz.
Yarabbi, bizi ve onları mağfiret eyle.
Affınla muamele eyle,bizi ve onları bağışla." (Bkz. Müslim-Tahare 39-Ebu Davud-Cenaiz 79 -Nesai-Tahare 109-İbn-i Mâce-Cenaiz 36-Ahmed b. Hanbel 2/300)

Sâlih El-Müzeni diyor ki: Ulemadan bir zâta: "Hangi sebepten dolayı kabirlerde namaz kılmak yasak edilmiştir?" Diye sordum.

O zât da: "Bu konuda Hadis varid olmuştur." diyerek şu Hadis-i Şerifi gösterdi:

لَاتُصَلُّوا بَيْنَ الْقُبُورِ فَاِنَّ ذٰلِكَ حَسْرَةٌ لَا مُنْتَهٰى لَهَا

"Kabirler arasında namaz kılmayınız. Çünkü o, nihayeti olmayan bir hüsranlıktır." (Ölünün kabri üzerinde namaz kılmak ile ilgili Bkz. Ebu Davud-Cenaiz 71)

Alimlerden bir zât diyor ki:

"Birgün Kabristanda namaz kılıyordum. Birden gözüme, kabrinin üzerinde oturan bir adam belirdi.

Tıpkı babama benziyordu.

Korkarak hemen secdeye kapandım."

Yine o zâtın ifadesine göre, başını secdeden kaldırınca babasına benzeyen o kişinin azarlamalarına hedef oldu.

Şöyle diyordu:

"Bütün genişliğine rağmen dünya sana dar gelsin. Sen bir müddetten beri buraya geliyorsun ve namazınla bize eziyet veriyorsun."

Sahih bir Hadis'de anlatıldığına göre Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz, babasının kabri başında ağlayan bir çocuğa rastlamıştı.

Ona olan merhametinden dolayı kendisi de onunla beraber ağladı.

Sonra buyurdu ki:

إِنَّ الْمَيِّتَ لَيُعَذَّبُ بِبُكَاءِ اَهْلِهِ عَلَيْهِ

"Muhakkak ki ölü, ailesinin kendisi için ağlaması sebebiyle elem duyar." (Müslim-Cenaiz 17-Tirmizi-Cenaiz 25-Nesai-Cenaiz 15)

Yani böyle yapmak onu çok üzer ve mahzun eder demektir.

Rüyada görülen nice ölmüş kişiler vardır ki, onlara: "Nasılsın ya fülan?" diye sorulduğu vakit şöyle der:

"Halim kötüdür.

Benim halimin kötü oluşu falan ve filan yüzündendir. Onlar benim üzerime ağlamayı ve ba-

Ancak zındıklar bunu inkâr ederler.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz bir Hadis-i Şerifte şöyle buyurmaktadır:

مَا مِنْ اَحَدٍ مِنْكُمْ يَمُرُّ بِقَبْرِ اَخِيهِ الْمُؤْمِنِ مِمَّنْ يَعْرِفُهُ فِى الدُّنْيَا فَيُسَلِّمُ عَلَيْهِ اِلاَّ عَرَفَهُ وَرَدَّ عَلَيْهِ

"Sizden hiç kimse yoktur ki, dünyada tanıdığı mü'min kardeşinin kabrine uğrayıp ona selâm versin de karşılığını almamış olsun. Bilâkis onu tanır ve selâmına karşılık verir." (Benzer bir Hadis-i Şerif için Bkz. Râmûzu'l Ehâdis sayfa/382)

Rivayet edilir ki, fukahadan bir zât vasiyet etmeden vefat etmişti.

Defnedildikten sonra gece ev halkı üzerinde dolandı durdu.

Onlara şöyle dedi:

"Falancaya ziraatten bir miktar mahsul veriniz. Filancaya da uzun zamandan beri bende emanet bulunan kitabını veriniz."

Sabah olunca herbiri gördüklerini birbirlerine anlatırlar. Sonra ziraat mahsulünü verdiler. Fakat kitabı aradılar bulamadılar.

Buna hayret etmişlerdi.

Aradan uzun bir müddet geçtikten sonra evin bir köşesinde buldular.

Yine bir zât şöyle anlatıyor:

"Babam, evde bize yazı öğretmesi için bir öğretmen tutmuştu.

Kısa bir süre sonra hocamız öldü.

Altı gün sonra kabrine gittik. Allah (C.C.)'ın emrini konuşmağa başladık.

O sırada yanımızdan bir satıcı geçti. Bir tabak incir satın aldık ve yedik. Çöplerini de kabrin üstüne attık.

Gece olunca babamız hocayı rüyasında görmüş ve: "Halin nasıl?" diye sormuş. O da: "İyiyim ama senin çocukların benim kabrimi çöplük yaptılar ve aleyhimde kötü sözler konuştular." demiş.

Sabah olunca babamız gördüğü rüyayı ve hocanın uyarılarını anlattı ve bize çok kızdı.

Bunun üzerine biz de yaptıklarımıza çok pişman olduk. Babamızdan af dileyip Allah (C.C.)'a dua ettik: "Ey münezzeh olan Rabbimiz! Hocamız bize dünyada ders verdiği gibi ahirette de bize edep dersi vermeğe devam ediyor." dedik.

MÜ'MİNLERİN DÖRT HALİ

Kabir ehli mü'minler dört hâl üzere bulunurlar:

1– Onlardan bazıları göz akıp kabre düşünceye ve cesed çürüyüp toprağa dönüşünceye kadar ayak topuğu üzerinde dururlar.

Cesed tamamen toprağa dönüştükten sonra

dünya semaı hariç, melekût aleminde sürekli olarak dolaşırlar.

2– Bazıları da vardır ki, Allah (C.C.) kendilerine hafif uyku gibi bir hal verir. Onlar birinci defa Sûr'a üflenip de uyanıncaya kadar Allah (C.C.)'ın kendilerine ne yaptığını bilmezler.

Birinci Sûr'la beraber uyanıp tekrar ölürler.

3– Bazıları da vardır ki, onlar kabirlerinde ancak iki veya üç ay kalırlar. Sonra Allah (C.C.) tarafından bir kuş gibi terkib edilirler ve cennete uçarlar.

Sahih bir Hadis-i Şerifte şeriat sahibi Peygamber (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmaktadır:

نَسَمَةُ الْمُؤْمِنِ مَعَ طَائِرٍ يُعَلَّقُ فِى شَجَرِ الْجَنَّةِ

"Mü'minin soluğu, bir kuş ile beraber cennet ağacında asılır." (Nesai-Cenaiz 117)

Yine Resulullah (S.A.V.).Efendimize şehidlerin ruhlarından sorulunca şöyle buyurmuştur:

اَرْوَاحُ الشُّهَدَاءِ فِى حَوَاصِلِ طُيُورٍ خُضْرٍ تُعَلَّقُ بِهِمْ فِى شَجَرَةِ الْجَنَّةِ

"Şehiderin ruhları yeşil kuşların kursaklarında onlarla beraber cennet ağacında asılır."

(Benzer ifadelerle Bkz. Müsli-İmare 121-Ebu Davud-Cihad 25-Tirmizi-Tefsirussure 3-İbn-i Mâce-Cenaiz 4-Deylemi-Cihad 18-Ahmed b. Hanbel 1/266, 6/286)

4– Bazıları da vardır ki, gözleri hayata kapandığı andan itibaren yücelere kaldırılır ve sûr'a üfleninceye kadar orada tutulur.

Bu dördüncü gurup Peygamberlere,

Velilere,

Seçilmiş kullara mahsustur.

Onlardan bir kısmı kıyamete kadar yeryüzünde dolaşıp dururlar. Çok kere de geceleri görünürler. Hz. Ebu Bekir Sıddık (R.A.) ve Hz. Ömer El-Fârûk (R.A.)'ın onlardan olduklarını zannediyorum.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimize gelince, onun için her üç âlemde de serbest dolaşma ruhsatı verilmiştir.

Buna işaret olmak üzere Efendimiz şöyle buyurmuştur:

اِنِّى اَكْرَمُ عَلَى اللّٰهِ مِنْ اَنْ يَدَعَنِى فِى الْاَرْضِ اَكْثَرَ مِنْ

ثَلَاثٍ

"Benim, Allah (C.C.)'a en kıymetli olmam, beni üç âlemden daha çok dünyada bırakmasındandır." (Ademoğulları içinde Resûlullah

(S.A.V.) Efendimizin Allah (C.C.)'a en kerîm oluşu ile ilgili Bkz. Tirmizi-Menakıb 1-Darimî-Mukaddime 8)

On tane üç de otuz eder.

Hz. Hüseyin (R.A.)'da Hicrî otuzuncu yılın başında katlolunmuştu da bütün yeryüzü halkına gazab edilmiş ve kendisi gökyüzüne yükseltilmişti.

Salihlerden bir zât rüyasında bunu gördü de Peygamber (S.A.V.) Efendimize:

"Anam babam sana feda olsun ya Resûlallah! Ümmetin fitnesi hakkındaki görüşün nedir?" dedi.

Efendimiz buyurdu ki:

"Allah (C.C.) onların fitnesini artırsın. Onlar Hüseyin'i öldürdüler ve benim ondaki hukukumu muhafaza etmediler."

Bazıları yedinci kat semayı seçmişlerdir. Meselâ Hz. İbrahim Aleyhisselâm gibi.

Hz. İsa da beşinci kat semayı seçmiştir.

Esasen bütün göklerde Nebi'ler ve Resûl'ler vardır.

Oradan dışarı çıkamazlar ve orayı terk edemezler.

Onların, bulundukları yeri seçme hakları yoktur.

Ancak Hz. İbrahim,

Hz. Musa,

Hz. İsa

Ve Hz. Muhammed (S.A.V.) Efendimiz ser-

besttirler. Onlar, âlemlerden dilediklerinde kolayca dolaşırlar.

Cenab-ı Hakk'ın veli kullarına gelince, onlardan bazıları dünya hayatındaki gibi yaşarlar. Meselâ Ebu Yezid'den rivayet olunduğuna göre o kendisi, Arş'ın altında kurulan sofradan yemektedir.

İşte kabir ehli çeşitli hallerle hallenirler.

Kimisi azab olunur,

Kimisi merhamet olunur,

Kimisi aşağılanır,

Kimileri de ikram olunurlar.

Dünya hayatı son bulup ölüm ile kendilerinden intikam alınanlara geniş yerler daraltılır. Bazen de gözünden perde kaldırılır. O, onları görür ve durumunu anlar.

Ben, gözünden sır perdesi kaldırılmış keşif ehli bir zât görmüştüm.

O zât, ölmüş olan oğluna baktı da sanki bayılmış gibi olan ölünün ayıldığını gördü.

Bu gibi melekûtî şeyler, ancak Cenab-ı Hak'ın lütf-u keremine ulaşmış olanlara ve onların yolunda gidenlere malûm olur.

İçine daldığımız sır deryasından bize de bolea nasib etmesini Allah (C.C.)'dan dileriz. Tâ ki, bu sayede şek ve şüpheler tamamen yok olup gitsin.

İNSANLARIN DURUMLARI

İnsanların iman ve amel derecelerine göre durumları ortaya çıkar. Bazıları sadece cuma ve bayramları bilirler.

Bir kişi ölüp dünyadan ayrılınca vazifeli melekler onun çevresinde toplanırlar ve onu tanırlar.

Bazı insanlar hanımlarından dolayı sorguya çekilirler.

Bazıları babalarından dolayı, kimileri de çocuklarından dolayı sorguya çekilirler.

Herbiri onlara karşı vazifelerini yapıp yapmadıklarından sorulur.

Belki de en yakınlarımızdan biri öldüğü vakit onların hiçbiri onları felâkete düşürecek şeyden korumağa çalışmazlar ve böylece o da Yahudi veya Hiristiyan olarak ölüp onların askerlerinden olur!

Rivayet olunur ki, bir zât rüyada görülmüştü.

Ona:

"Allah (C.C.) sana ne ile muamele etti?" Diye soruldu.

O da şu cevabı verdi:

"Ben, falan ve filan..." böylece beş kişinin adını saydı ve büyük nimetler içinde olduklarını söyledi.

O zât ve arkadaşları Haricîler tarafından şehid edilmişlerdi.

Daha sonra en yakın bir komşusunu sordular:

"Allah (C.C.) ona ne muamele etti?"
Bu soru üzerine şöyle dedi:
"Biz onu hiç görmedik.
O kötü kişi kendisini denize attı ve boğularak öldü.
Zannedersem o, intihar edip canına kıyanlarla beraberdir."
Buharî'nin Sahih'inde rivayet olunduğuna göre Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

مَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيدٍ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَحَدِيدَتُهُ فِى يَدِهِ
يَتَوَجَّأُ بِهَا فِي بَطْنِ جَهَنَّمَ خَالِداً مُخَلَّداً فِيهَا اَبَداً وَمَنْ
تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَهُوَ يَتَرَدَّى فِى نَارِ جَهَنَّمَ

"Kim kendisini bir demirle öldürürse (intihar ederse) Kıyamet günü o demir parçası elinde olduğu halde gelir ve cehennemin ortasında onunla vurulur. Ebedî olarak da orada kalır.
Kim de bir dağdan aşağı kendisini atıp intihar ederse, o kimse de cehennem ateşine atılır." (Buharî-Cenaiz 83, Edeb 44-Müslim-İman 175-Tirmizi-İman 16-Nesai-İman 7-Ahmed b. Hanbel 2/254, 4/22)
Rivayet olunur ki, Hz. Mûsa Aleyhisselâm, Hz. Adem Aleyhisselâm'a rastladı ve ona şöyle

dedi:

"Ey Adem!

Cenab-ı Hakk, kendi kudret eliyle seni seçip halife kıldığı,

Kendi ruhundan sana üflediği,

Seni kıble ittihaz ettirip melekleri sana secde ettirdiği ve seni cennetine koydurduğu halde sen niçin ona isyan ettin?"

Hz. Adem, ona şu cevabı verdi:

"Ey Musa!

Sen de Cenab-ı Allah'ın konuşmasına mazhar olmuş bir kimsesin.

Sana Tevratı indirdi.

Sen o Tevratta görmedin mi ki: "Adem Rabbine âsi oldu."yazmaktadır."

Hz. Musa:

"Evet" dedi.

Hz. Adem:

"Bana taktir olunan suç, vukuunda kaç sene önce Levh-i Mahfûz'da yazılmıştır?" Diye sordu.

Hz. Musa cevap verdi:

"Sen o fiili işlemeden elli bin yıl önce yazılmıştır."

Bunun üzerine Hz. Adem dedi ki:

"Ey Musa!

Ben o fiili işlemeden elli bin yıl önce takdir olunan bir suçtan dolayı beni kınıyor musun?"

Buharî'nin rivayetine göre Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz İsra ve Mi'rac gecesi Peygamberlere

imam olmuş ve onlara iki rekat namaz kıldırmıştır.

Efendimiz o gece pek çok Peygamberle selâmlaşmıştı.

Hz. Hârûn Aleyhisselâm'a selâm vermiş, ona ve ümmetine rahmet dilemiştir.

Yine Hz. İdris Aleyhisslâm'a selâm vermiş, ona ve ümmetine de rahmet dilemiştir.

Oysa ki, onların hepsi bu dünyadan göçmüşlerdi.

Onlar ancak bir çeşit melek hayatı yaşamaktadırlar.

Bu hayattan sonra ikinci bir hayat vardır.

Birinci hayat ise, onları, nefisleri üzerine şehadet ettirdiği gündür.

Hakk Teâlâ buyurdu ki:

أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا

"Ben sizin Rabbiniz değil miyim? Onlar da: Evet sen bizim Rabbimizsin. Şâhid olduk dediler." (Bkz. A'raf 7/172)

O hayat, dünyevî hayattan sayılmaz. Çünkü o, çeşitli nimetlerle donatılarak emre âmâde kılınmıştır.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz buyuruyor ki:

اَلنَّاسُ نِيَامٌ فَاِذَا مَاتُوا اِنْتَبَهُوا

"İnsanlar uykudadırlar. Ancak öldükleri zaman uyanırlar!" (İnsanların gaflet uykusunda olmalarına rağmen Resûlullah (S.A.V.) Efendimizin kalbinin uyanık oluşuna dair Bkz. Tirmizi-Edeb 76)

İşte dünya hayatına gözlerini yumduktan sonra ölülerin halleri böyledir.

Bazıları bir yerde mekân tutup kalırlar.

Bazıları kendilerine verilen ruhsatla dolaşırlar.

Bazıları dövülür,

Bazıları azab olunur.

Bütün bunların doğruluğuna Cenab-ı Hakk'ın şu ayet-i kerimesi delalet etmektedir:

اَلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ

اَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ

"(Azab çeşitlerinden biri de) ateşdir ki, onlar sabah akşam o ateşe sokulurlar.

Kıyametin kopacağı gün de: Firavun ailesini azabın en çetinine sokun (denilecek)" (Mü'min 40/46)

KIYAMET'İN HALLERİ

Sûr'a üflenmeden önce Yüce Allah (C.C.) kıyametin kopmasını murad edince dağlar uçuşacak ve bulutlar gibi yürüyecektir.

Denizler birbirine karışacak,

Güneş dürülüp ışığı söndürülecek,

Yıldızlar kararıp düşecek,

Gökyüzü gülyağı kokusu haline gelecek ve rüzgârın hareketi gibi deveran edip dolaşacak.

Yeryüzü şiddetli depremlere sahne olacak, bazen dürülüp toplanacak, sıkılacak ve bazen de gevşeyecektir.

Nihayet Allah (C.C.) bütün kâinatın soyutlanmasını emredecek,

Yedi kat yerde,

Yedi kat gökte,

Ve Kürsî'de hiçbir canlı varlık kalmayacaktır.

Sonra Yüce Allah (C.C.) makamda tecelli edecek,

Yedi kat gökleri sağından,

Yedi kat yerleri de solundan yakalayacak ve şöyle hitab edecektir:

"Sen ey dünya! Ey dünyacık!

Nerde senin erbabın?

Nerde ashabın?

Muhabbetinle onları fitneye düşürdün. Onları ahiretlerine hazırlanmaktan meşgul ettin."

Sonra dilediği gibi kendi nefsini över.

Sürekli bâkî kalmakla,
Devamlı izzet sahibi olmakla,
Ezici bir kudrete mâlik olmakla iftihar eder.
Daha sonra şöyle seslenir:

لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ

"Bugün hükümranlık kimindir?" (Mü'min 40/16)

Hiç kimse bu soruya cevap veremez.
Bunun üzerine Allah (C.C.) yine kendisi cevap verir:

لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

"Kahhâr olan tek Allah'ındır." (Bkz. Mü'min 40/16)

Bundan sonra gökleri bir parmak üzerine,
Yerleri de bir parmak üzerine alır.
Onları sallar ve şöyle nida eder:
"Ben, hesaba çeken mutlak kudret sahibiyim.
Bana şirk koşan,
Benim rızkımı yiyen ve benden başkasına tapan putperestler nerede?
Benim rızkımla bana karşı masiyete güç bulanlar nerede?
Büyüklük taslayanlar nerede?"

Yine daha önce yaptığı gibi nida eder:

"Bugün hükümranlık kimindir?"

Sonra Yüce Allah (C.C.) dilediği bir müddet kadar öyle kalır.

Sonra yine kendisi cevaplar.

Allah (C.C.) cennetlerindeki hurilerin ve çocukların kulaklarına misal verir.

Sonra Hakk Teâlâ Hazretleri cehennemden bir gedik açar ve o gedikten cehennem alevi dışarı çıkar.

Böylece cehennemde yandığı gibi ondört denizde birden yanıverir.

Onlardan bir damla bile kalmaz ve yerlerini siyah bir şekil olarak bırakır.

Gökler ise, sanki sıvı yağ bulanıklığında ve erimiş bakır madeni gibi olur.

Alev, gökyüzü sınırına yaklaşınca Allah (C.C.) onu yükselmekten meneder.

Ateş söner,

Alev yükselmez.

Sonra sübhanehu ve Teâlâ Hazretleri, Arş'ın hazinelerinden bir depo açar.

Orada hayat denizi vardır.

Allah (C.C.) oradan yeryüzüne yağmur yağdırır.

O yağmurun taneleri sanki erkeklerin menisi gibidir.

Onu, susuzluktan ölen yeryüzüne atar da o derhal canlanır ve sallanır.

Her tarafı sular kaplayıncaya kadar yağmur yağmaya devam eder.

Nihayet sular kırk zira' miktarı yükselir.

Bu sırada bütün mahlûkat, kuyruk sokumundan yaratılır.

Hadis-i Şerifte zikredildiğine göre, insanın yaratılması kuyruk sokumu kemiğinden başlamıştır. Ahirette yine ondan başlanarak yeniden halkolunacaktır.

وَهُوَ عَجْبُ الذَّنَبِ وَمِنْهُ يُرَكَّبُ الْخَلْقُ

"O, kuyruk sokumu kemiğidir. Bütün mahlûkat ondan terkib olunur (yaratılır)" (Buharî-Tefsirussure 78-Müslim-Fiten 141,143-İbn-i Mâce-Zühd 32-Ahmed b. Hanbel 2/315)

Başka bir rivayette kişi tamamen çürür, ancak kuyruk sokumu kemiği hariç. Çünkü ilk defa ondan başlandı, ikinci yaratılış da ondan başlayacaktır.

وَيَبْلَى كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الْاِنْسَانِ اِلَّا عَجْبَ ذَنَبِهِ

"Her şey insandan çürür, gider. Ancak kuyruk sokumu kemiği hariç." (Buharî-Tefsirussure 39-Ebu Davud-Sünne 22-Nesai-Cenaiz

117-Ahmed b. Hanbel 3/28)

O, nohut büyüklüğünde bir kemiktir.

Onun iliği yoktur.

Bütün cesedler, kabirlerinde ondan biterler. Tıpkı hububatın bittiği gibi.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz yine şöyle buyurmaktadır:

ثُمَّ يُنْزِلُ اللّٰهُ مَاءً فَيَنْبُتُونَ كَمَا تَنْبُتُ الْبَقْلُ

"Sonra Allah (C.C.) su indirir.

Bunun üzerine onlar da hububatın bittiği gibi hemen bitiverirler." (Buharî-Tefsirussure 78-Müslim-Fiten 141)

Nihayet herkes birbirine karışır.

İnsanların çokluğundan dolayı bir de bakarsın ki, şunun başı, bunun omuzu yanındadır. Bunun eli, şunun gövdesi yanındadır.

Allah (C.C.)'ın şu kavl-i şerifinden murad olunan mana budur:

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ

"Muhakkak ki biz, toprak, onların bedenlerinden neleri yeyip eksilttiğini bilmişizdir. Bizim katımızda (her şeyi) tesbit eden bir kitap (Levh-i Mahfûz) vardır." (Kaf 50/4)

Biz "İhyâ-ul ulûm" eserimizde bu hususa genişçe işaret ettik.

Çocuk, çocuk olarak,

Delikanlı, delikanlı olarak,

Genç, genç olarak,

Olgun, olgun olarak,

İhtiyar da ihtiyar olarak yeniden diriltildiği ikinci yaratılış tamamlanınca Allah (C.C.) Hazretleri rüzgâra emreder ve Arş'ın altından esmesini ister.

O da latîf bir şekilde eser.

O zaman yeryüzünden sır perdesi kaldırılır ve dünya apaçık bir şekilde ortada kalır.

Onda hiçbir eğrilik ve tepecikler yoktur.

Dağlar kuma dönmüştür ve çukur yerleri doldurmuştur.

Sonra Allah (C.C.) Hazretleri, İsrafil Aleyhisselâmı diriltir. O da Kudüs'de bir kayadan Sûr'a üfler.

Sûr, boynuz şeklinde nûrdan bir borudur.

Onun ondört tane halkası vardır.

Bir tek halkasında bütün karada yaşayan mahlûkatın ruhları sayısınca delikler vardır. Bütün karadakilerin ruhları oradan çıkarlar.

Orada arı vızıltısı gibi sesler vardır.

Onlar bütün ufukları doldururlar.

Sonra herkes kendi cesedine girer.

Allah (C.C.), kuşlar ve vahşi hayvanlar dahil olmak üzere bütün ruh sahiplerinin hepsine ilham

eder.

Sonra tekrar Sûr'a üflenir.

Bütün yaratıklar hepsi birden kalkıp bakadururlar.

Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

فَاِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ

"Şüphesiz ki Sûr'a son üfürülüş, tek bir sayhadan ibarettir. Bir de bakarsın onlar hep kabirlerinden uyanmışlar (bir araya toplanmışlar)" (Nâziât 79/13,14)

Mahlûkat, kabirlerinden kalktıkları sırada gözlerini açmışlardır da kökünden sökülmüş olan dağlara ve suları tükenmiş olan denizlere bakmışlardır.

Onlarda hiçbir eğrilik yoktur.

Hiçbir tümseklik de yoktur.

Yeryüzündeki ufak eğimler ve vadiler düzelmiş, her taraf dümdüz olmuştur.

Bu manzaraya hayretle bakarlar ve şaşıp kalırlar.

Yerin altından doğru herkes mesken edindiği kabrin üstüne çıkıp oturur.

Şaşkınlıkla ve düşünceli olarak bekler.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimizin haber verdiği gibi orada insanlar çıplak olacaklardır.

Ancak, gurbette mü'min olarak ölenler ve ga-

rip kalıp kefenlenmeyenler haşr olundukları vakit onlara cennetten bir elbise giydirilir.

Şehîd olanlara da cennetten bir elbise giydirilir.

Ve yine Muhammed Aleyhisselâmın ümmetinden olup onun sünnetine son derece önem verenler de kefenleri ile haşrolunur.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmaktadırlar:

بِالغُوا فِي اكْفَانِ مَوْتَاكُمْ فَانَّ اُمَّتِي تُحْشَرُ بِاَكْفَانِهَا وَسَائِرُ الْاُمَمِ عُرَاةً

"Ölülerinizi kefenlemede mübalağa ediniz. Çünkü benim ümmetim kıyamet günü kefenleri ile beraber haşrolunacaktır.

Diğer ümmetler ise çıplak olacaklardır." (Kefenlemede müstehab olan şeylerle ilgili olarak Bkz. Tirmizi-Cenaiz 18-İbn-i Mâce-Cenaiz 12)

Rivayet olunur ki, bir zât, ölüm vakti yaklaştığı sırada yanında bulunanlara hitab ederek:

"Bana falancanın elbisesini giydirin." dedi. Fakat onun bu vasiyetine uyulmadı.

Nihayet adam kısa bir gömlekle öldü.

Üzerinde başka bir şey yoktu.

Defnettikten kısa bir müddet sonra onu rüya

aleminde gördüler.

Sanki o aç, susuz ve çıplak bir vaziyette idi. Dediler ki:

"Ne oldu sana?"

Önce konuşmak istemedi.

Sonra şöyle cevap verdi:

"Siz beni elbiseden mahrûm ettiniz ve beni şu gömlek ile haşrolunmak durumunda bıraktınız."

İKİ NEFHA ARASINDAKİ MÜDDET

O, ikinci ölümdür. Çünkü bütün batınî organlar faaliyetten menedilmiştir.

Cismani ölüm ise, zahirî organlardan menedilmektir. Çünkü cisimler hareketi oluştururlar.

Organlar ibadet yapmazlar.

Asıl namaz kılan, organlarımız değildir.

Oruç tutan da organlarımız değildir.

Nefis, basit bir cevherdir. Cesede binince hayatı ve davranışları sahih olur.

İnsanlar, iki nefha arasındaki müddetin ne kadar olduğu hakkında muhtelif görüşlere sahip oldular.

Cumhurun görüşüne göre bu müddet kırk senedir.

İlminden ve irfanından asla şüphe etmediğim zâtlardan biri bana dedi ki:

"Bu müddetin ne olduğunu Allah (C.C.)'dan başkası bilemez. Çünkü o, ilâhi sırlardandır."

Yine bana dedi ki:
"Cenab-ı Hakk'ın istisna kaldıkları hariç."
Bunun üzerine ben de:
"Resûlullah (S.A.V.) Efendimizin şöyle buyurmasındaki mana nedir?" Dedim ve şu Hadis-i Şerifi okudum:

اَنَا اَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ الْاَرْضُ عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَاِذَا اَخِى مُوسٰى
آخِذٌ بِقَائِمَةِ الْعَرْشِ فَلَا اَدْرِى اَبُعِثَ قَبْلِى اَمْ كَانَ مِمَّنْ
اِسْتَثْنَاهُ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ

"Kıyamet günü Arz'ın dışarı çıkaracağı kimselerin ilki ben olacağım.

O sırada kardeşim Musa Aleyhisselâm Arş'ın listesini alacaktır. Bilmiyorum acaba o benden önce mi diriltildi? Yoksa Cenab-ı Hakk'ın istisna kıldıklarından mıdır?" (Ahmed b. Hanbel 3/2)

Hz. Musa dahi olsa bütün ölen canlılar o anda cesedden sıyrılmışlardır.

O korkulu kıyamet gününde Resûlullah (S.A.V.) Efendimizden başka bazı istisna olunanlar da o dehşetli günün sarsıntısından muaf olacaklardır.

Hz. Ömer (R.A.)'ın da bulunduğu bir mecliste Hz. Ka'b (R.A.) kıyametteki o büyük korkulu gün

hakkında konuştu.

Sahabeler dediler ki:

"Ey Hattâb'ın oğlu Ömer! Eğer durum böyle ise, yetmiş peygamberin ameli bile senin o günün dehşetinden kurtaramaz. Ancak Cenab-ı Hakk'ın o korkulu günde güven verip istisna ettikleri müstesnadır."

Onlar dördüncü makam ehli olan kimselerdir. Şüphesiz ki, Hz. Musa Aleyhisselâm da o makamda olanlardan biridir.

Cenab-ı Hakk'ın istisna kıldıkları dahi, Yüce Rabbin heybetinden dilleri tutulur da:

"Bugün hükümranlık kimindir?" Sorusuna cevap veremezler.

Eğer içlerinde bu soruyu cevap vermeye muktedir olan bir kimse olsaydı:

"Bütün mülk ve hükümranlık senindir ey bir olan Allah'ım, her şey senindir ey Kahhâr olan Allah'ım." diye cevap verirdi.

MAHŞERDE İNSAN TİPLERİ

Herkes kabrinden doğrulup kalktığı vakit kimileri çıplaktır,

Bazıları giyiniktir,

Bazıları siyahlaşmıştır,

Bazıları beyazdır.

Bir kısım insanların nûr'u olacaktır ve bu nûr, çok güçlü bir lamba gibi etrafa ışık saçacaktır.

Bazılarının da nûr'u olacaktır ve o nûr, güneş gibi her tarafa aydınlık saçacaktır.

Bununla beraber bütün herkes başları önlerine eğik bir vaziyette ve ne yapacaklarını bilemez bir halde bin yıl öylece kalacaklardır.

Nihayet Batı tarafından bir ateş zuhûr edecektir. Onun aynı zamanda çok büyük bir gürültüsü vardır ve bütün mahlûkatı mahşer yerine sevkeder.

İnsanlar,

Cinler,

Vahşi hayvanlar ve kuşlar, onun gürültüsünden dehşete düşerler.

Daha sonra herkes kendi amelini eline alır.

O da şöyle söyler:

"Kalk, yürü mahşer yerine."

Ameller çeşit çeşit olduğundan kiminin ameli çok iyidir. O güzel amel, bir hanım şeklinde kendisine görünecektir.

Bazılarının ameli, kendilerine bir eşek şeklinde görünecektir.

Bazılarının ameli ise, kendilerine koç şeklinde görünecektir. Bazan onu sırtına alıp taşıyacak ve bazan da onu kaldırıp yere atacaktır.

İmanı olanlara önlerinden ve sağ taraflarından bir nûr verilecektir.

Kâfirlerin önlerinden ve sol taraflarından da zifirî karanlık verilecektir.

Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

نُورُهُمْ يَسْعٰى بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ

"(Sırat üzerinde) nûrları önlerinde ve sağlarında koşup parlayacak." (Bkz. Tahrîm 66/8)

Kâfirler orada korku ve şaşkınlık içinde kalacaklardır.

Onları gözetleyenler ise, imdat isteklerini geri çevireceklerdir.

Mü'min olanlar, zifirî karanlığın şiddetine bakıp Cenab-ı Hakk'ın kendilerine ihsan ettiği hidayet nûr'una hamdederler.

Yüce Allah (C.C.) mü'min kulları için sır perdesini açar ve böylece kâfirlerin hallerini onlara gösterir.

Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ اَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

"Gözleri cehennemlikler tarafına çevrildiği zaman da: Ey Rabbimiz, bizi zâlimler topluluğu ile beraber yapma, derler." (A'raf 7/47)

Bazı şeyler vardır ki, onların kıymetini ancak çeken bilir:

Hayatın kıymetini en iyi, ölüler bilir.

Nimetin kıymetini darlığa düşen bilir.
Zenginliğin kıymetini fakir bilir.
Kıyamet günü nice insanlar vardır ki, ayakları ile koşarlar.
Kimileri ayak parmaklarına üzerine basarak yürürler.
Kimilerine ise verilmiş bir ışık vardır ki bazen söner, bazen yanar.
Yeniden dirilme esnasında onların nûrları, imanları nisbetindedir.
Attıkları adımların sür'ati de amelleri nisbetindedir.
Bir Hadis-i Şerifte zikrolunduğuna göre, Resûlullah (S.A.V.) Efendimize denildi ki:
"Ya Resûlullah!
Mahşer günü bizler nasıl haşrolunacağız?"
Efendimiz buyurdu ki:
"İki kişi bir devenin sırtında,
Beş kişi bir devenin sırtında,
On kişi bir devenin sırtında,"
Burada murad olunan mana, Allahu a'lem şudur; bir kavim İslâm'ı yaşamıştır. Cenab-ı Allah da onlara Rahmetini ihsan etmiştir.
Onların kendi amellerinden, amel derecelerine göre deve yaratacak ve onlar da ona bineceklerdir.
Tabii bu durum, zayıf amel sahibi olanlar içindir.
Buna şöyle bir misal de verebiliriz:
Bir topluluk uzak bir yere seyahat için birlikte

yola çıkarlar. İçlerinden bazısının binek alacak kadar parası yoktur. Böylece onlar ikisi bir araya gelip bir binek alırlar. Yahut üçü bir araya gelip bir binek alırlar ve kervanın peşinden giderek onlara katılırlar.

Bazen bu, on kişiye bir deve de olabilir!

Tabii ki bu durum, bir acizlik ve noksanlıktır. Amellerdeki hata ve noksanlıklardan kaynaklanır.

Eğer sen de Allah (C.C.) için sâlih amel işlersen, senin de bir binitin olur.

Şunu da iyi bil ki; bu, kârlı bir ticarettir ve dünya iyi bir ticaret yeridir.

Takva sahipleri ise Allah (C.C.) katında en yüce mertebelere ulaşırlar.

Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا

"Takva sahiplerini, elçilerimiz gibi Rahman'ın huzuruna toplayacağımız gün." (Meryem 19/85)

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz birgün ashabına şöyle anlatmıştı:

"İsrailoğullarından bir adam vardı.

Çok hayırlar işlerdi.

Nihayet o da (mükâfaat olarak) sizinle beraber haşrolunacaktır."

Dediler ki:

"Ya Resûlullah!

O, ne gibi ameller yapardı?"

Efendimiz buyurdu ki:

"Babasından kendisine çok mal miras kalmıştı.

Onun bir kısmı ile bir bostan satın aldı ve: bu, Allah (C.C.) indinde benim bostanımdır, diyerek onun mahsulünü garibanlara ayırdı.

Yine sayısız miktarda dinarı da zayıf ve fakirlere dağıttı.

Sonra Allah (C.C.)'ın rızası için o paranın büyük bir kısmı ile çok sayıda köleler ve cariyeler satın alıp: Bunlar benim Allah (C.C.) indindeki hizmetkârlarımdır, diyerek onları azad etti.

Yine birgün gözü sakat olan bir adama rastlamıştı. Bazen yürüyor, bazen yolda tökezliyordu.

Derhal bineğini ona doğru sürüp gitti ve: Bu, Allah (C.C.) indinde benim bineğimdir (sana bağışladım) haydi bin ona, dedi.

Nefsim kudret elinde olan Allah (C.C.)'a yemin ederim ki, bineği eğerlenmiş ve yular takılmış olarak ona binip mahşer yerine doğru getirilişini görüyorum."

Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

اَفَمَنْ يَمْشِى مُكِبًّا عَلٰى وَجْهِهِ اَهْدٰى اَمَّنْ يَمْشِى سَوِيًّا
عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

"Yüzüstü tökezleyerek yürüyen mi varılacak yere daha iyi erişir? Yoksa doğru yolda düzgün yürüyen mi?" (Mülk 67/22)

Bu ayetin tefsirinde deniliyor ki; Allah (C.C.) kıyamet günü mü'minlerin ve kâfirlerin haşrolunmalarındaki hallerini ve onların ne şekilde mahşere sevkedileceklerini insanlara göstermek ve onlara ibret olmak için misal vermiştir.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا

"Günahkârları da susuz olarak Cehenneme süreriz." (Meryem 19/86)

Yine şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْدِيهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

"O günde dilleri, elleri ve ayakları yapmış

olduklarından dolayı aleyhlerinde şahidlik edeceklerdir." (Nûr 24/24)

Yine şöyle buyurmaktadır:

وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا

"Kıyamet gününde onları kör, dilsiz ve sağır bir halde yüzüstü haşrederiz." (Bkz. İsra 17/97)

Deniliyor ki;

Ayette geçen körlükten maksad, mü'minlerin önlerinden ve sağlarından nûr saçıp ortalığı aydınlatan ışıktan, kâfirlerin mahrum kalmalarıdır.

Kıyametin bütün halleri şu ayetin tefsirindeki sırda mevcuttur:

اَفَسِحْرٌ هٰذَا اَمْ اَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ

"Bir sihir midir bu? Yoksa siz görmüyor musunuz?" (Tur 52/15)

Yine deniliyor ki, kıyamet günü körlükten maksad, karanlıklar içinde kalmaktır ve Cenab-ı Hakk'ın nûruna bakmaktan menedilmektir.

Yüce Allah'ın nûru o gün her tarafı kaplayıp aydınlatacaktır. Fakat kâfirlerin gözlerine perde çekilecek ve onlar bir şey göremeyeceklerdir.

Yine onların kulaklarına da perde çekilecek ve

onlar, mü'minlerin duyup lezzet aldıkları yüce kelamı duyamayacaklardır.

Hakk Teâlâ Hazretleri şöyle buyurmaktadır:

يَاعِبَادِ لاَ خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلاَ اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ اَلَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ

"Ey ayetlerimize inanan ve müslüman olan kullarım! Bugün size korku yoktur.
Sizler üzülmeyeceksiniz de.
Siz ve eşleriniz ağırlanmış olarak Cennete giriniz." (Zuhruf 43/68-70)

Yine o günde kâfirlerin dilleri konuşmaktan menedilecektir. Sanki onlar dilsizler gibi olacaklardır.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

هَذَا يَوْمُ لاَ يَنْطِقُونَ وَلاَ يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ

"O (kâfirlerin) konuşamayacağı bir gündür.
Onlara izin bile verilmez ki (sözde) mazeretlerini beyan etsinler." (Mürselât 77/35-36)

O günde bir kısım insanlar dünyada imtihan olundukları fitneleri ile beraber haşrolunurlar.

Herkes dünyada neye bel bağlayıp ona sarılmışsa kıyamet günü kabrinden onunla beraber kalkacaktır.

Önce onu sağ yanından alacak fakat derhal onu elinden atıp şöyle diyecek:

"Kahrolası!

Sen beni Allah (C.C.)'ı hatırlamaktan alıkoydun. Beni meşgul ettin."

O da tekrar kendisine dönecek ve şu cevabı verecektir:

"Ben senin arkadaşınım.

Allah (C.C.) aramızda hükmünü verinceye kadar seninle beraberim.

O, hükmedenlerin en hayırlısıdır."

Kıyamet günü, sarhoş kimse yine sarhoş olarak haşrolunacak, çalgıcı da çalgıcı olarak haşrolunacaktır.

Bunların her ikisi de Allah (C.C.)'ın yolundan saptıkları hal üzere mezarlarından kalkacaklardır.

Hadis-i Şerifte zikrolunduğuna göre Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

اِنَّ شَارِبَ الْخَمْرِ يُحْشَرُ وَالْكُوزُ الْمُعَلَّقُ فِى عُنُقِهِ وَالْقَدَحُ بِيَدِهِ

"Şüphesiz ki, içki içen bir kimse (kıyamet

günü) içki küpü boynunda asılı ve kadeh de elinde olduğu halde haşrolunur." (İçki içene, dağıtana ve satana Allah (C.C.)'ın lânet ettiğine dair değişik bir ifade ile Bkz. Râmûzu'l Ehâdis-Sayfa-347)

O, yeryüzüne atılan pisliklerin en kokmuşudur.

Mahlûkattan ona rastlayan ve onu gören herkes, kendisine lânet eder.

Yine bir ölü, kendisine zulmedilen şeyle beraber haşrolunur.

Hadis-i Şerifte zikrolunduğuna göre Allah (C.C.) yolunda öldürülen bir kimse, kıyamet günü yarasından kan akarak gelir.

اِنَّ الْمَقْتُولَ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ يَأْتِى يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَجُرْحُهُ
يَشْخَبُ دَمًا اَللَّوْنُ لَوْنُ الدَّمِ وَالرِّيحُ رِيحُ الْمِسْكِ حَتَّى
يَقِفَ بَيْنَ يَدَىِ اللّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ

"Muhakkak ki Allah (C.C.) yolunda öldürülen bir kimse kıyamet günü yarasından kan akarak Cenab-ı Hakk'ın huzuruna gelir.

Rengi, kan rengidir.

Kokusu da misk kokusudur." (Değişik bir ifade ile Bkz. Müslim-İmare 1-Nesâi-Cihad 25, 27-İbn-i Mâce-Cihad 15-Darimi-Cihad 14-Ahmed b. Hanbel 2/242, 391, 398, 3/296)

Melekler gurup gurup insanları sevkedip getirirler.

İnsan,

Cin,

Şeytan,

Vahşi hayvanlar, parçalıyıcılar ve kuşlar bütün hepsi bir meydan da toplanırlar.

Sonra melekler, onları gümüşten daha parlak olan ve Ardu'l Beydâ denilen başka bir yere havale ederler.

Kendileri de âlemlerin ötesinde bir halka oluştururlar. Onların sayıları, dünyada yaşayan bütün canlıların on katıdır.

Sonra Allah (C.C.) ikinci gök meleklerine emreder. Onlar gelirler ve önceki meleklerin etrafını çepeçevre kuşatıp bir halka oluştururlar. Sayıları öncekilerin yirmi katıdır.

Sonra üçüncü kat semanın melekleri inerler ve bir önceki meleklerin etrafını çepeçevre kuşatıp bir halka oluştururlar. Sayıları öncekilerin otuz katıdır.

Sonra dördüncü kat semanın melekleri inerler ve bir önceki meleklerin etrafını kuşatıp bir halka oluştururlar. Sayıları öncekilerin kırk katıdır.

Sonra beşinci kat semanın melekleri inerler ve bir önceki meleklerin etrafını kuşatıp bir halka oluştururlar. Sayıları öncekilerin elli katıdır.

Sonra altıncı kat semanın melekleri inerler ve bir önceki meleklerin etrafını kuşatıp bir halka

oluştururlar. Sayıları öncekilerin altmış katıdır.

Sonra yedinci kat semanın melekleri inerler ve bir önceki meleklerin etrafını kuşatıp bir halka oluştururlar. Sayıları öncekilerin yetmiş katıdır.

Nihayet bütün mahlûkat çok sıkışık bir vaziyette ve büyük bir izdihamla toplanırlar. Öyle ki, izdihamın şiddetinden ayaklar birbirine basar.

İnsanlar ter içinde kalırlar.

Bu terlemeleri, iman ve amellerinin derecelerine göre olur.

Bazıları kulaklarına kadar terin içine batarlar.

Bazıları boğazlarına kadar,

Bazıları omuzlarına kadar,

Bazıları göğüslerine kadar,

Bazıları da dizlerine kadar terin içinde kalırlar.

Bazılarına hamamda oturur gibi basit bir ter isabet eder.

Bazılarına da susayıp su içmiş gibi çok basit bir ıslaklık isabet edecektir.

Minberlerden şeriatı anlatanlar,

Kürsülerden İslâmı öğretenler ve suda boğulup ölen mü'minler için melekler şöyle nida ederler:

"Bugün size korku yoktur. Siz mahzun da olmayacaksınız."

Ariflerden bir zât'ın bana anlattığına göre onlar, Fudayl b. Iyâd ve onun gibi çok tevbe edenlerdir.

Çünkü Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz şöyle buyurmuştur:

اَلتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لاَ ذَنْبَ لَهُ

"Günahından tevbe eden kimse, hiç günahı olmayan gibidir." (İbn-i Mâce-Zühd 30)

İşte bu Hadis-i Şerif, tevbe edenlerin günahtan sıyrılacaklarına açık bir delildir.

Yukarıda zikredilen üç gurup kimsenin yüzleri kıyamet günü nurlanacaktır.

Kafirlerin yüzleri ise kararacaktır.

Kargaşa, sıkıntı ve ter nasıl olmasın ki! Güneş onların tepelerine yaklaşacaktır. Hatta o kadar ki, biri elini uzatsa neredeyse ona erişecek!

Üstelik harareti de yetmiş kat artacaktır.

Selef-i sâlihinden bir zât diyor ki:

Eğer güneş, kıyamet günündeki şekli ile dünya üzerine doğmuş olsa, bütün yeryüzünü yakardı.

Kayaları eritirdi ve nehirleri kuruturdu."

Bütün mahlûkat dalga dalga gelip sıkıntılı bir şekilde Ardu'l Beydâ denilen yerde toplanacaklar.

Göklerin ve yerin şekli de değişmiş olacaktır.

Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوَاتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ

"Yer başka bir yere, gökler de (başka göklere) değiştirildiği ve (insanlar) bir ve kahredici olan Allah'ın huzuruna çıktıkları gün (Allah zalimlerden intikam alacaklardır.)" (İbrahim 14/48)

İnsanlar mahşer yerinde çeşit çeşit durumlarda olacaklardır.

Dünya ehli yanında kral olanlar orada mütekebbir sıfatında altın gibi görünecekler.

Gerçekte ise onlar, altın gibi değerli değildirler. Çünkü dünyada altın gibi kıymetli zannedilenlerin üzerine o gün ayaklar basacaktır.

Yine o günde bir takım insanlar soğuk, tatlı ve saf su içeceklerdir. Çünkü Cennet ehli çocuklar, ellerinde cennet ırmaklarından doldurulmuş kadehlerle babalarının etrafında dolanacaklar ve onlara su ikram edeceklerdir.

Selef-i sâlihinden bir zât uyudu.

Rüyasında gördü ki, kıyamet kopmuştur. Kendisi de mahşerde ki toplanma belgesinde susuz olarak kalmıştır.

O sırada birçok küçük çocuk gördü.

Rüyasını anlatan zât diyor ki:

"Bana da su veriniz." diye onlara seslendim.

İçlerinden biri dedi ki:

"Bizim aramızda senin bir çocuğun var mı?"

Ben de:

"Yoktur." diye cevap verdim.

Bunun üzerine dedi ki:

"Öyle ise sana da su yoktur."

En iyi evlenmenin nasıl olacağını ve bu çocukların su verme şartlarını İhyau'l Alûm adlı eserimizde genişçe açıkladık.

ŞEFAATÇI ARAYIŞLAR

Mahşer günü bir kısım insan vardır ki, başları üzerinde bir gölge olur ve onları güneşin hararetinden korur.

Bu da, güzel bir şekilde verilen zekat ve sadakadır.

İnsanlar bu hal üzere bin yıl kalırlar.

Nihayet vasfını İhyâ kitabımızda anlattığımız şekilde bir münâdî onlara seslenir.

Mü'min ve kâfir herkes bu şiddetli nidayı duyarlar ve bunu, Kıyamet gününün korkusunu artıracak bir azab zannederler.

O sırada sekiz meleğin taşıdığı Arş görünür.

Meleğin her bir adımı, onlardan yirmi bin yıllık bir yürüyüş mesafesidir.

Meleklerin gurup gurup tesbih sesleri akıllara durgunluk verir.

Nihayet Yüce Allah (C.C.)'ın özellikle bu iş için yarattığı Ardu'l Beydâ denilen yerde Arş kurulur.

Bütün başlar öne eğiktir.

Herkes korku ve üzüntü içindedir ve peygamberlerden şefaat beklemektedirler.

O günün dehşetinden âlimler bile korkmaktadır.

Veliler ve şehidler bile hiçbir şeyin karşı koyamayacağı Allah (C.C.)'ın azabından korkmaktadırlar.

Onlar bu halde iken birden bire etrafı bir nûr kaplar.

Bu öyle bir nûrdur ki, güneşin nûrundan çok üstün olup onu bastırır.

Onun harareti altında ve çok izdihamlı bir şekilde bin yıl öylece kalırlar.

Allah (C.C.) onlara bir kelime bile söylemez.

Sonra insanlar Hz. Adem Aleyhisselâma giderler ve ona şöyle derler:

"Ey Adem!

Ey insanların atası! Biz çok zor bir durumdayız.

Sen, Cenab-ı Allah'ın kendi kudret eli ile yarattığı bir kimsesin.

Seni kıble kılıp melekleri secde ettirdi.

Sana kendi ruhundan üfledi.

Allah (C.C.) yanında senin çok değerin vardır. Bize şefaat eyle."

Hz. Adem Aleyhisselâm onlara şu cevabı verir:

"Ben Allah (C.C.)'ın emrine âsi oldum. Çünkü o bana ağaçtan yemeyi yasaklamıştı. Şimdi ben bu durumda ona bir şey söylemeğe utanırım.

Fakat siz Nuh Aleyhisselâma gidiniz. Çünkü o, Allah (C.C.)'a teslim olanların ilkidir."

Bu sözler üzerine aralarında bin yıl istişare yaparlar ve sonunda Nuh Aleyhisselâma giderler.

Ona şöyle derler:

"Ey Nuh!

Sen müslümanların ilkisin. Allah (C.C.) katında geri çevrilmezsin. Bizim müşkülümüzü çözmek için bize şefaatçı ol."

Hz. Nuh, onlara şu cevabı verir:

"Ben bir beddua ettim de dünya halkı o beddua sebebiyle sulara gömüldü.

Şimdi böyle bir şey istemek için Allah (C.C.)'tan utanırım.

Fakat siz, İbrahim Halîlullah'a gidin. Çünkü daha önce size şefaat edebilir!"

Yine aralarında bin yıl istişare ederler ve İbrahim Aleyhisselâma giderler.

Ona şöyle derler:

"Ey İbrahim!

Ey müslümanların atası! Sen Cenab-ı Hakk'ın dost seçtiği bir kimsesin. Allah (C.C.) katında bize şefaatçı ol."

Hz. İbrahim, onlara şu cevabı verir:

"Ben dünya hayatımda islâmı tebliğ için çok uğraştım. Fakat üç yerde yalan söz söyledim.

Şimdi böyle bir durumda ondan şefaat dilemeye utanırım.

Fakat siz Musa Aleyhisselâma gidin. Çünkü

Allah (C.C.) onu, kendisine yakın kullardan seçti ve onunla konuştu.

Belki o size şefaat edebilir!"

Yine aralarında bin yıl istişare ederler ve sonunda Musa Aleyhisselâma giderler.

Ona şöyle derler:

"Ey İmran'ın oğlu!

Allah (C.C.) seni kendisine yakın kullardan seçti ve seninle konuştu.

Sana Tevrat'ı indirdi.

Senin Allah (C.C.) yanıda çok itibarın vardır. Bize şefaat eyle."

Musa Alelhisselâm şöyle cevap verir:

"Ben, diğer insanlara ibret olması için yıllarca Firavun ve avenesinin kahròlmalarını Allah (C.C.)'dan istedim.

Şimdi böyle bir durumda ondan bir şey istemeye utanırım.

Fakat siz Hz. İsa Aleyhisselâma gidin. Çünkü o, peygamberler içinde Allah (C.C.)'a daha yakın olmuş ve marifetullah'a daha çok ermiştir."

Bunun üzerine yine aralarında bin yıl istişare ederler ve sıkıntılardan kurtulmak için başka alternatif ararlar. Fakat bulamazlar ve Hz. İsa Aleyhisselâm'a gelirler.

Ona şöyle derler:

"Ey İsa!

Sen Allah (C.C.)'ın ruhu ve kelimesisin.

Hakk Teâlâ Hazretleri seni dünyada ve ahiret-

te insanların önderi kıldı. Rabbinin katında bize şefaat eyle."

Hz. İsa Aleyhisselâm şu cevabı verir:

"Kavmim, beni ve annemi ilâh edindiler. Beni, Allah'ın oğlu diye isimlendirdiler.

Şimdi, kendisi ile beraber ilâh ittihaz edilen birisi, nasıl olur da Allah (C.C.) katında şefaatçı olabilir!

Fakat siz Muhamed Aleyhisselâma gidin. Çünkü o, bütün yaratılmışlar içinde Cenab-ı Hakk'a en yakın ve en şerefli olandır.

O, düşmanlarını bile bağışlar.

Yusuf Aleyhisselâmın, kardeşlerini affettiği gibi o da şöyle der:

قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ .

"Dedi ki: Bugün sizi kınama yoktur. Allah (C.C.) sizi affetsin. Çünkü o, merhametlilerin en merhametlisidir." (Yusuf 12/92)

Daha sonra Resûlullah (S.A.V.) Efendimizin üstünlüklerini tek tek sayar.

Nihayet onların nefisleri bir an önce Resûlullah (S.A.V.) Efendimize gidip ona kavuşmak arzusuyla dolup taşar.

Sonunda Efendimizin minberine gelirler ve

şöyle derler:

"Ey Muhammed!

Sen Habibullahsın. Allah (C.C.)'ın en çok sevdiği kimse, bize şefaatçı olmak için en uygun vasıtadır.

Biz önce Adem Aleyhisselâm'a gittik. O bizi Nuh Aleyhisselâm'a havale etti.

Nuh Aleyhisselâm'a gittik, o bizi İbrahim Aleyhisselâm'a havale etti.

İbrahim Aleyhisselâm'a gittik, o bizi Musa Aleyhisselâm'a havale etti.

Musa Aleyhisselâm'a gittik, o bizi İsa Aleyhisselâm'a havale etti.

İsa Aleyhisselâm'a gittik, o da bizi sana havale etti. Şimdi senden başka bir merci yok ki ona gidelim."

Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz şu cevabı verir:

"Allah (C.C.) dilediğine izin verinceye kadar ben şefaatçı olmağa çalışacağım."

Sonra Serâbikatü'l Celâl denilen yüce makama gider ve şefaat için izin talep eder.

Kendisine izin verilir.

Sonra sır perdesi kaldırılır ve Arş görünür.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz derhal secdeye kapanır ve bin yıl öylece kalır. Sonra hiçbir kimsenin hamd edemeyeceği bir şekilde Hakk Teâlâ Hazretlerine hamdeder.

Ariflerden bir zât diyor ki:

"Bu hamdetme şekli, Cenab-ı Hakk'ın mahlûkatı yarattığı günde, kendisini medh-ü senâ ettiği vasıflarla olmuştur."

Cenab-ı Hakk'a ta'zim için Arş hareket edip sallanır.

Bu konu ile ilgili detaylı bilgiler İhyâu'l Ulûm eserimizde zikredilmiştir.

Bu müddet içinde insanların yeri daralmış ve halleri daha da perişan olup kötüye gitmiştir.

İnsanlardan herbiri dünyada iken cimrilik yapıp vermediği şeyler sebebi ile cezalandırılırlar.

Meselâ devenin zekâtını vermeyen bir kimse o günde bir deveyi yüklenip omuzuna alır. O devenin korkunç bir böğürtüsü ve dağ gibi ağırlığı vardır.

Sığır zekâtını vermeyen de omuzuna bir öküzü yüklenir. Onun da bir böğürtüsü ve dağ gibi ağırlığı vardır. Böğürtüler ve sesler, korkunç bir gök gürlemesini andırır.

Ziraat mahsulünün zekatını vermeyen kimse, omuzuna büyük bir küp yüklenir. Küpün içi, cimrilik edip vermediği buğday yahut arpa gibi hububat ile doldurulmuştur.

Öyle ağırdır ki,

Onun altında kahrolur.

Malının zekâtını vermeyen kimse de acımasız ve katı kalpli bir yaratığı omuzuna yüklenir.

Onun ağzı köpüklü,

Gözlerinin çevresi kıllı ve üzerinde iki tane si-

yah benek vardır.

Kuyruğunun ucu, burun deliğinden dışarı sarkmıştır.

Onu taşıyanın omuzuna öyle bir yük çöker ki, sanki bütün dünya halkı bir araya gelse onu taşımağa güç yetiremezler gibi bir hal olur.

Onu gören bütün herkes:

"Bu nedir?" Diye sorarlar.

Melekler derler ki:

"İşte bu, dünyada zekatını vermekten cimrilik ettiğiniz ve hoşlandığınız şeydir."

Yüce Allah (C.C.) Kur'an-ı Kerîm'inde şöyle buyurmaktadır:

سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

"Cimrilik ettikleri şey de kıyamet günü boyunlarına dolanacaktır." (Bkz. Ali İmran 3/180)

Diğer bir kısım insanlar vardır ki, fercleri (edep yerleri) büyüyecek ve oradan irin akacaktır. Onun pis kokuları sebebiyle komşuları da rahatsız olurlar.

Bazı insanlar ateş üzerinde asılı kalırlar.

Bazılarının dilleri en çirkin bir şekilde göğüsleri üzerine çıkarılır.

Bunlar zina edenler,

Livata (çarpık ilişki) yapanlar ve çok yalan

söyleyen kimselerdir.

Bazılarının karınları yüce dağlar gibi büyür. Bunlar da faiz yiyenlerdir.

İşte böylece her günah sahibinin günahı, zâhiren yüzünde açık bir şekilde belli olacaktır.

Daha sonra Yüce Allah (C.C.) Hazretleri, Resûlullah (S.A.V.) Efendimize hitap eder:

يَا مُحَمَّدُ اِرْفَعْ رَأْسَكَ وَقُلْ يُسْمَعْ لَكَ فَاشْفَعْ تُشَفَّعْ

"Ey Muhammed!

Başını kaldır da söyle, (senin sözün) dinlenecektir. Artık kimi dilersen ona şefaat eyle." (Resûlullah (S.A.V.)'in ilk şefaatçı olması ile ilgili Bkz. Müslim-İman 330)

Bunun üzerine Hz. Muhammed (S.A.V.) Efendimiz şöyle der:

يَارَبِّ اَفْصِلْ بَيْنَ عِبَادِكَ فَقَدْ طَالَ مُقَامُهُمْ وَقَدْ فُضِحَ كُلُّ وَاحِدٍ بِذَنْبِهِ فِى عَرَصَاتِ الْقِيَامَةِ

"Yarabbi!

Kullarının arasını ayır, onların işlerini bitir. Zira, onların bulundukları yerde bekleyişleri uzadı. Herbiri, günahı sebebiyle Arasât meydanında rezil oldu." (Kıyamet gününün insanlara

uzatılacağı ile ilgili benzer bir Hadis için Bkz. Ahmed b. Hanbel 3/247)

Cenab-ı Hakk'tan tekrar nida gelir:

"Evet ya Muhammed."

CENNET VE CEHENNEMİN GETİRİLİŞİ

Allah (C.C.) önce Cennetin süslenip getirilmesini emreder.

Ondan gelen çok temiz ve çok güzel hafif bir esinti olur.

Kokusu beşyüz yıllık mesafeden hissedilir.

Kalpler huzura kavuşur, nefisler hayat bulur.

Ancak, dünyada kötü amel işleyenler bu kokuyu duyamayacaklardır.

Bu esnada cennet getirilip Arş'ın sağ tarafına konulur.

Daha sonra Allah (C.C.), cehennemin getirilmesini emreder.

Cehehhem, etrafa korku ve dehşet saçar ve kendisini götürmeğe gelen görevli meleklere der ki:

"Bilir misiniz ki, Allah (C.C.) mahlûkatı yarattı. Ona âsi olanlara benimle azab eder!"

Melekler de cevap verirler:

"Hakk Teâlâ Hazretlerinin şânına yemin ederiz ki, Rabbinin emrine isyan edenlerden intikam alman için onları sana sevkeder. Sen işte böyle bir gün için yaratıldın."

Daha sonra onu alıp getirirler.
Dört ayak üstüne yürüyerek gelir.
Yetmiş bin bağı vardır.
Her bağda yetmiş bin halka vardır. Dünyanın bütün demirleri bir araya toplansa o halkalardan bir tanesine bile denk olamaz.
Her halkanın üzerinde yetmiş bin zebanî vardır.
Eğer o zebanîlerden bir tanesine bile dağları yerle bir etmesi emrolunsa, buna gücü yeter ve onu dümdüz eder.
Dünyayı sallayıp yere vurması emredilse, bunu da rahatça yapacak güce sahiptir.
Cehennemin şiddetli bir soluk alışı,
Gürültüsü,
Kıvılcımları ve yükselerek her tarafı kaplayan dumanı vardır. Bu öyle bir dumandır ki, bütün etrafı karartır.
Mahlûkat ile arasındaki uzaklık bin yıllık bir mesafeye inince, zebanîlerin elinden kurtulup halkın beklediği yere gelir.
Onun tehdit edici bir sesi,
Şiddetli sarsıntısı,
Mahvedici bir gücü vardır.
Bütün mahlûkat, bu dehşet verici manzara karşısında büyük bir korkuya kapılırlar ve:
"Bu nedir?" Diye sorarlar.
Onlara cevap verilir:
"Bu Cehennemdir.

Onu buraya sevkedip getiren zebanîlerin elinden kurtuldu. Onu yakalamağa güç yetiremediler."

Cehennemin dehşetinden herkes irkilir ve müthiş bir korkuya kapılırlar.

Hatta peygamberler bile en yakınlarını unuturlar.

Meselâ Hz. İbrahim, Hakk yoluna kurban etmek istediği oğlu İsmail Aleyhisselâm'ı unutur.

Hz. Musa, kardeşi Harun Aleyhisselâm'ı unutur.

Hz. İsa, kendisini babasız olarak dünyaya getiren Hz. Meryem'i unutur.

Onlardan herbiri sadece:

"Yarabbi! Nefsî, nefsî.

Allah'ım beni kurtar. Bugün senden daha başka bir şey istemiyorum." der.

Ancak, Hz. Muhammed (S.A.V.) Efendimiz şöyle diyecek:

"Yarabbi!

Ümmetimi selâmete erdir, onları kurtar."

Hakk Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى اِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ

تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

"O gün her ümmeti diz çökmüş görürsün. Her ümmet kendi kitabına çağrılır. Bugün, yaptıklarınızla cezalandırılacaksınız (denilir)." (Câsiye 45/28)

Cehennem, zebanîlerin elinden kurtulması esnasında kininden ve gazabından dolayı tökezler.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

اِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظاً وَزَفِيراً

"(Cehennem ateşi) uzak bir mesafeden kendilerini görünce, onun müthiş kaynamasını ve uğultusunu duyarlar." (Furkan 25/12)

Yine şöyle buyurmaktadır:

تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ

"Neredeyse (cehennem) öfkesinden çatlayacak." (Bkz. Mülk 67/8)

Yani, neredeyse gazabının şiddetinden ikiye bölünecekti, demektir.

O sırada Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz ortaya çıkar ve Cehennemin alevinden tutarak ona şöyle der:

"Dön geriye! (sana atılacak olanlar) gurup gurup sana geleceklerdir."

Bunun üzerine Cehennem şöyle nida eder:

"Ey Muhammed!
Yolumdan çekil. Çünkü seni yakmak bana haramdır."
O sırada Arş'ın muhafız meleklerinden bir münadî, cehenneme şöyle seslenir:
"Onu dinle,
Kendisine itaat et."
Sonra onu çekip, Arş'ın sol tarafına bir yere koyar.
Mahşer yerinde toplanmış olanlar, onu bu çekilişini aralarında konuşurlar.
Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz bütün mahlûkat üzerindeki korkuyu hafifletir. Çünkü o, Rahmet peygamberidir.
Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلاَّ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ

"(Resûlüm) biz seni ancak âlemlere Rahmet olarak gönderdik." (Enbiya 21/107)

İLAHİ ADALET TERAZİSİ

Mahşer yerinde mizan kurulur.
Mizan, iki kefesi olan bir amel terazisidir.
Arş'ın sağ tarafındaki kefe nûrludur.
Sol tarafındaki kefe de karanlıktır.
Bu sırada Yüce Rabbimiz, mizanın gövdesi ta-

rafından sır perdesini kaldırır ve bütün insanlar Allah (C.C.)'ı ta'zim ederler ve onun için secdeye kapanırlar.

Kâfirler bundan mahrum kalırlar. Onlar secde edemezler.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ

"O gün baldır açılır (gerçekler ortaya çıkar) ve secdeye davet edilirler, fakat güç yetiremezler." (Kalem 68/42)

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz de şöyle buyurmaktadır:

يَكْشِفُ اللّٰهُ عَنْ سَاقِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَسْجُدُ كُلُّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ

"Allah (C.C.), kıyamet günü, baldırını açar (hakikatı ortaya çıkarır) da kadın ve erkek bütün mü'minler secde ederler." (Benzer bir ifade ile Bkz. Buhari-Tefsirussure 68, Tevhid 24-Müslim-İman 303-Darimî-Rikak 83-Ahmed b. Hanbel 3/17)

Ben burada Hadis-i Şerifi te'vil etmekten kaçındım. Onu inkar edenlerden de yüz çevirdim.

Mizanın vasıflarını zikretmekten de imtina ettim. Onu dünyadakilere benzetip misal verenlerin sözlerini de çirkin buldum.

Onu sadece ahirete mahsus melekût alemine ait bir amel terazisi olarak zikrettim. Çünkü iyilikler ve kötülükler cisim değil, ârâzdır. Yani sonradan kazanılmış sıfatlardır.

Bu sebeple cisim olmayıp ârâz olan bir şeyin tartılması da sahih olmaz. İşte bundan dolayı mizanın melekût alemine ait olduğunu burada ifade etmekle yetiniyorum.

İnsanlar secde halinde iken Yüce Allah (C.C.) bir nida eder.

Bu sesi, uzakta olanlar da tıpkı yakında olanlar gibi aynen duyarlar.

Rabbimiz şöyle seslenir:

اَنَا الْمَلِكُ اَنَا الدَّيَّانُ

"Ben mülkün sahibiyim.

Ben hesaba çeken mutlak kudret sahibiyim." (Buhari-Tefsirussure 39-Müslim-Misafirin 69-Ebu Davud-Sünne 19-Tirmizi-Salât 211-İbn-i Mâce-Mukaddime 13-Darimî-Rikak 80-Ahmed b. Hanbel 1/429, 2/72)

Sonra Allah (C.C.) hayvanlar arasında hüküm

verir.

Haksızlığa uğrayan boynuzsuzların hakkını boynuzlulardan alır ve kısas yapar.

Sonra vahşi hayvanların ve kuşların hesabını görür.

Yüce Allah (C.C.) hayvanlara şöyle emreder:

"Toprak olunuz."

Bunun üzerine toprağa dönüşürler ve yer onlarla dolar.

Onların toprak olduklarını ve cehenneme girecek bir sorumluluk taşımadıklarını gören kâfir ise, hayvan gibi olmayı arzu edecek ve şöyle diyecektir:

وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَالَيْتَنِى كُنْتُ تُرَابًا

"Ve kâfir, keşke toprak olsaydım, diyecektir." (Bkz, Nebe 78/40)

CEBRAİL'İN VE PEYGAMBERLERİN HESABA ÇEKİLMELERİ

Hayvanların toprak oluşundan sonra Yüce Rabbimizin katından bir nida duyulur:

"Nerede Levh-i Mahfûz?"

Bu nida üzerine Levh-i Mahfûz derhal görünür. Onun çok muazzam bir ağırlığı vardır.

Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

أَيْنَ سَطَرْتُ فِيكَ مِنْ تَوْرَاةٍ وَإِنْجِيلٍ وَفُرْقَانٍ

"Tevrat, İncil ve Kur'an'dan sende yazdıklarım nerede?" (Levh-i Mahfûzda her şeyin yazıldığına dair Bkz. Ahmed b. Hanbel 4/431)

Daha sonra:

"Rûhu'l Emin'i bana çağırın." diye emreder.

Onu derhal getirirler.

Hakk Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

"Ey Cibrîl!

Bu levh-i Mahfûz, benim sözlerimi ondan alıp elçilerime naklettiğini söylüyor. Doğru mudur?"

Cebrail Aleyhisselâm cevap verir:

"Evet, doğrudur Yarabbi."

Allah (C.C.) tekrar buyurur:

"Yaptıklarını anlat."

Cebrail Aleyhisselâm sözlerine devam eder:

"Tevrat'ı Musa'ya indirdim.

Zebur'u Davud'a indirdim.

İncil'i İsa'ya indirdim.

Furkan'ı Muhammed'e indirdim.

Ve bütün suhuf ehline de sayfalarını indirip tebliğ ettim."

Sonra:

"Ey Nuh!" diye bir nida duyulur.

Derhal Nuh Aleyhisselâm'ı getirirler.

Yüce Allah (C.C.) ona hitap eder:
"Ey Nuh!
Bu Cibrîl sana vahiy getirdiğini söylüyor, doğru mu?"
Nuh Aleyhisselâm cevap verir:
"Evet, doğrudur Yarabbi."
Bunun üzerine Allah (C.C.) tekrar nida eder:
"Kavmin ile ne gibi bir muamelen oldu?"
Hz. Nuh şöyle cevap verir:
"Yarabbi!
Onları gece gündüz imana davet ettim. Fakat benim davetim, onların Hakk'tan uzaklaştırmalarını artırmaktan başka bir fayda sağlamadı."
Allah (C.C.) Kur'an-ı Kerim'de olayı şöyle haber vermektedir:

قَالَ رَبِّ اِنّى دَعَوْتُ قَوْمِى لَيْلاً وَنَهَاراً

"Dedi: Rabbim, doğrusu ben kavmimi gece gündüz (imana) davet ettim." (Nun 71/5)
O sırada:
"Ey Nuh kavmi!" diye bir nida duyulur.
Derhal bir gurup insan getirilir.
Onlara denir ki:
"Bu sizin kardeşiniz Nuh, size karşı peygamberlik görevini tebliğ ettiğini söylüyor. Acaba doğru mudur?"

Hep birden cevap verdiler:

"Hayır Yarabbi!

Doğru değil, yalandır. O bize hiç bir şey tebliğ etmedi!"

Bunun üzerine Allah (C.C.) tekrar Hz. Nuh Aleyhisselâm'a hitap eder:

"Ey Nuh!

Onlara karşı tebliğ vazifeni yaptığına dair elinde bir delil var mı?"

Hz. Nuh cevap verir:

"Evet Yarabbi, onlar üzerine delilim Muhammed Aleyhisselâm ve onun ümmetidir."

Derhal Muhammed Aleyhisselâm oraya getirilir.

Allah (C.C.) ona der ki:

"Ey Muhammed!

Bu Nuh, tebliğ vazifesini yaptığına dair senin şahidlik yapmanı istiyor."

Bunun üzerine Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz, onun tebliğ vazifesini yaptığına dair şehadette bulunur ve şu ayeti okur:

اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحاً اِلٰى قَوْمِهِ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ
يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ

"Kendilerine yakıcı bir azab gelmeden önce kavmini uyar, diye Nuh'u kendi kavmine gön-

derdik." (Nuh 71/1)

Daha sonra Yüce Allah (C.C.) Nuh Aleyhisselâm'ın kavmine şöyle buyurur:

"Sizin üzerinize Hak vacip oldu ve üzerinize azab kelimesi gerçekleşti."

Kâfirler üzerine azabın gerçekleşeceğini Allah (C.C.) Zümer suresinde haber vermektedir:

وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ

"Ama azab sözü kâfirler üzerine hak olmuştur." (Bkz. Zümer 39/71)

Nuh kavmi kâfirlerinin sorgusuz ve sualsiz cehenneme atılmaları emrolunur ve onlar ateşe atılırlar.

Sonra yine bir nida duyulur:

"Ad nerede?"

Derhal Hûd Aleyhisselâm'ın kavmi getirilir.

Nuh Aleyhisselâm'ın kavmine sorulduğu gibi onlara da sorulur.

Onlar da yine peygamberlerini tekzib ederler.

Peygamberleri de yine Hz. Muhammed (S.A.V.) Efendimizi ve onun seçkin ümmetini şahid gösterir.

Yine Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz şahidlik eder ve şu ayeti okur:

كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ

"Ad (kavmi) de peygamberleri yalancılıkla itham etti." (Şuara 26/123)

Derhal emrolunur ve onlar da cehenneme atılırlar.

Yüce Allah (C.C.) tekrar nida eder:

"Ey Salih!

Ey Semûd kavmi!"

Derhal getirilirler.

Onlar da peygamberlerini yalancılıkla suçlarlar.

Salih Aleyhisselâm da Resûlullah (S.A.V.) Efendimizi ve onun seçkin ümmetini şahid gösterir.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz de şahidlik eder ve şu ayeti okur:

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ

"Semûd (kavmi) de peygamberleri yalancılıkla itham etti." (Şuara 26/141)

Onlara da daha öncekilere yapıldığı gibi muamele olunur ve cehenneme atılırlar.

Diğer kavimler de aynı şekilde meydana çıkarılıp peygamberleri ile yüzleştirilirler.

Kur'an-ı Kerim onların hallerini bize haber vermektedir:

وَعَاداً وَثَمُوداً وَاَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُوناً بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيراً

"Ad'ı,

Semûd'u,

Ress halkını ve bunlar arasında daha birçok nesilleri de (inkârcılıklarından dolayı helâk ettik.)" (Furkan 25/38)

Başka bir ayette Yüce Allah (C.C.) şöyle haber vermektedir:

ثُمَّ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا كُلَّ مَا جَاءَ اُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَاَتْبَعْنَا

بَعْضَهُمْ بَعْضاً وَجَعَلْنَاهُمْ اَحَادِيثَ فَبُعْداً لِقَوْمٍ لاَ يُؤْمِنُونَ

"Sonra biz peşpeşe peygamberlerimizi gönderdik.

Herhangi bir ümmete peygamber geldiği her defasında onlar bu peygamberi yalanladılar.

Biz de onları birbiri ardından (yokluğa) yuvarladık ve onları efsane yaptık.

Artık iman etmeyen kavmin canı cehenneme!" (Mü'minûn 23/44)

Yine şöyle buyurmaktadır:

وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ جَائَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

بِالْبَيِّنَاتِ

"Ve onlardan sonrakilerin (haberleri size gelmedi mi?) Onları Allah'tan başkası bilmez. Peygamberleri kendilerine mucizeler getirdi de..." (Bkz. İbrahim 14/9)

Kur'anın bu beyanlarında diğer azgın kavimlerin durumlarına bir uyarı ve dikkat çekme vardır.

Meselâ Yârih, Mârih, Dohâ, Üsrâ ve benzeri kavimleri bu azgınlara örnek gösterebiliriz.

Nihayet Hitâb-ı İlâhî, Ress ve Tubba ashabı ile İbrahim Aleyhisselâm'ın kavimlerine yönelir.

Onlar da peygamberleri ile yüzleştirilip cezalandırılırlar. Onların hiçbirisi için İlâhî Adalet terazisi olan mizan kurulmaz.

Çünkü onların tartılacak sevapları yoktur. Onlar o gün Cenab-ı Hakk'ın Rahmetinden mahrûm kalacaklardır.

O gün Allah (C.C.) kime teveccühle baksa ve ona iltifat etse artık ona azab etmez.

Daha sonra Hakk Teâlâ Hazretleri, Musa Aleyhisselâm'ı çağırır.

O da hemen gelir.

Yüce Allah (C.C.) şöyle hitap eder:

"Ey Musa!

Cebrail, sana risalet görevini ve Tevrat'ı indirdiğini söylüyor. Onun sana tebliğ ettiklerine şehadet eder misin?"

Musa Aleyhisselâm:

"Evet, Yarabbi! Şehadet ederim." der.

Bunun üzerine Allah (C.C.):

"Öyle ise şimdi minberine dön ve sana vahyedilen şeyi oku." diye buyurur.

O anda minber getirilir ve Hz. Musa Aleyhisselâm okur. Mahşerdeki bütün mahlûkat can kulağı ile onu dinlerler.

Tevrat, ilk vahyedildiği gün gibi sanki ilk defa dinleniyordu. Hatta Tevratı çok iyi bilenler bile onu daha önce hiç tanımıyorlarmış gibi olurlar.

Daha sonra Allah (C.C.), Hz. Davud Aleyhisselâm'ı çağırır.

Onu derhal getirirler.

Davud Aleyhisselâm da sanki fırtına önünde bir yaprak gibidir.

Yüce Allah (C.C.) şöyle nida eder:

"Ey Davud!

Cebrail, sana Zebur'u tebliğ ettiğini söylüyor. Sen onun tebliğine şahidlik eder misin?"

Davud Aleyhisselâm cevap verir:

"Evet, Yarabbi! Şahidlik ederim."

Bunun üzerine Allah (C.C.):

"Öyle ise şimdi minberine dön ve sana vahyedilen şeyi oku." buyurur.

Derhal minber getirilir ve Hz. Davud

Aleyhisselâm okur. Onun tok ve çok güzel bir sesi vardır.

O sırada bir kişi, Tâbûtu's Sekîne denilen mukaddes sandığın önünde Hz. Davud'un sesini duyar ve hemen harekete geçerek kalabalık safları yara yara Davud Aleyhisselâm'a yaklaşmağa çalışır.

Nihayet ona ulaşır ve şöyle hitap eder:

"Zebur sana bir öğüt ve ders vermedi mi ki, sen benim hakkımda kötülük düşündün!"

Böyle sözler söyleyerek onu susturur.

İnsanlar Davud Aleyhisselâm'ın durumunu görünce, bütün o bekleme yerinde olanlar heyecanlanırlar.

Sonra o kişi, Davud Aleyhisselâm'ı Cenab-ı Hakk'ın huzuruna sevkeder.

Üzerlerinden sır perdesi kaldırılır ve şöyle söyler:

"Yarabbi!

Adaletinle hükmet ve benim hakkımı bundan al. Çünkü o, bilerek kasden beni helâke sürükledi.

Beni savaşa gönderdi ve ben savaşta öldürüldüm. O da benim karım ile evlendi. O günlerde kendisinin daha başka doksan dokuz karısı vardı."

Bu iddialar üzerine Allah (C.C.), Davud Aleyhisselâm'a yönelir ve ona şöyle der:

"Dedikleri doğru mudur?"

Bu soruya karşı Davud Aleyhisselâm şu cevabı verir:

"Evet Yarabbi, onun savaşta öldüğü ve dul eşi ile evlendiğim doğrudur."

Cenab-ı Hakk'a karşı edebinden dolayı başı önüne eğiktir. Bir yandan Allah (C.C.)'ın azabından korkarken diğer yandan onun vadini ve mağfiretini ummaktadır.

Bu sırada iddialarda bulunan kimse de Cenab-ı Hakk'ın lütf-u ihsanını umut eder.

Allah (C.C.) ona şöyle nida eder:

"Ben onun yerine sana şu, sarayları ve uşakları verdim."

O da:

"Razı oldum Yarabbi!" der.

Sonra Allah (C.C.) Davud Aleyhisselâm'a hitap eder:

"Haydi git.

Seni mağfiret eyledim.

Şimdi minberine geri dön ve kaldığın yerden Zebur'u okumağa devam et."

O da öyle yapar.

Sonra Allah (C.C.) İsrailoğullarının ikiye ayrılmalarını emreder. Onlar da iki kısma ayrılırlar.

Bir kısmı mü'minlerle beraber olur, bir kısmı da mücrimlerle beraber olur.

Sonra bir münadî:

"Meryem oğlu İsa nerede?" diye seslenir.

Derhal onu getirirler.

Yüce Allah (C.C.) sorar:

"Ey İsa!

Sen mi insanlara dedin ki, beni ve annemi Allah'tan gayri ilâh edinin?"

Bu soru üzerine İsa Aleyhiselâm, Cenab-ı Hakk'ın dilediği şekilde ona hamd-ü senâ eder, onu çok över. Sonra kendi nefsini kötüleyip hakir görerek şöyle cevap verir:

"Yarabbi!

Seni tenzih ederim.

Benim hakkım olmayan ve bana yakışmayan bir şeyi benim söylemem mümkün değildir.

Eğer öyle bir bir şey demiş isem sen onu şüphesiz bilirsin.

Sen benim içimdekini bilirsin. Ben ise sende olanı bilemem. Çünkü sen, gaybı en iyi bilensin."

Yüce Allah (C.C.) bu cevaptan hoşlanır ve şöyle buyurur:

"Bugün öyle bir gündür ki, doğru söyleyenlerin doğrulukları onlara fayda verir. Sen de doğru söyledin ya İsa!

Haydi şimdi minberine dön ve Cebrail'in sana tebliğ ettiği İncil'i oku."

Bunun üzerine Hz. İsa Aleyhisselâm:

"Evet, Yarabbi!" diyerek okumağa başlar.

Okuyuşunun güzelliğinden dolayı bütün başlar ona doğru çevrilir.

Hz. İsa, insanlar arasında onunla hükümler vermişti. Fakat şimdi incili sanki ilk defa okuyor gibiydi. Hatta rahipler de incilden hiç bir şey hatırlamazlar ve ondan bir ayetle bile amel etmediklerini zannederler.

Sonra Hiristiyanlar da iki guruba ayrılırlar.

Mü'minler, mü'minlerle beraber olurlar. Mücrimler de mücrimlerle beraber olurlar.

Daha sonra:

"Muhammed nerede?" Diye bir nida duyulur.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz derhal getirilir.

Allah (C.C.) şöyle seslenir:

"Ey Muhammed!

Cebrail sana Kur'an'ı tebliğ ettiğini söylüyor. Doğru mu?"

Efendimiz cevap verir:

"Evet yarabbi, doğrudur."

Bunun üzerine Hakk Teâlâ Hazretleri buyurur:

"Şimdi minberine dön ve sana vahyolunanı oku."

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz okur.

Okuyuşunda bir tatlılık vardır. Okuduğu ayetlerle takva sahiplerini müjdeler.

Mü'minlerin yüzleri güleçtir. Onlar cennetle müjdelenmişlerdir.

Mücrimlerin yüzleri ise tozludur.

Geçmiş ümmetlerin ve peygamberlerin yukarıda geçtiği gibi sorgulanmalarına şu ayetler işaret etmektedir:

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ

"Elbette kendilerine peygamber gönderilenlere de, gönderilen peygamberlere de soracağız." (A'raf 7/6)

يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا اُجِبْتُمْ قَالُوا لاَ عِلْمَ لَنَا

اِنَّكَ اَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوبِ

"Allah'ın, peygamberleri toplayıp da: size ne cevap verildi? Dediği gün: Bizim hiçbir bilgimiz yok, şüphesiz gizlilikleri hakkıyla bilen ancak sensin, diyeceklerdir." (Maide 5/109)

Biz bunları "İhya" kitabımızda detaylı olarak anlattık.

Peygamberler derece itibariyle birbirlerinden üstündürler.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz Kur'anı okurken ümmeti sanki daha önce hiç duymamış gibi bir vehme kapılırlar.

Asmaî (R.A.)'a derler ki:

"Ey Asmaî!

Sen Allah (C.C.)'ın kitabını en iyi ezberleyip muhafaza eden kimse olduğunu zannediyordun. Şimdi durum nedir?"

Asmaî der ki:
"Ey kardeşimin oğlu!
Ben onu Resûlullah (S.A.V.) Efendimizden dinlediğim gün zannettim ki, ben onu daha önce sanki hiç duymamış gibiyim."
Bütün ilâhî kitapların okunmaları bitince Serâdikâtü'l Celâl denilen yüce makamdan bir nida duyulur:

وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ

"Ayrılın bugün bir tarafa, ey mücrimler." (Yasin 36/59)
Bunun üzerine bütün mahşer halkını büyük bir korku kaplar.
Melekler cinlerle,
Cinler insanlarla ve herkes birbiri ile karışır.
Sonra bir nida duyulur:
"Ey Adem!
Senin çocuklarından bir kısmını cehenneme göndereceğim."
Hz. Adem sorar:
"Kaç kişiyi Yarabbi?"
Allah (C.C.) buyurur ki:
"Her bin kişiden dokuzyüz doksan dokuz kişiyi."
Yüce Rabbin ayırdığı bir avuç insandan başka kimse kalmaz.

Sonra lanetlenmiş olanlar şeytanlara yakın olur. Mizanda onların günahları sevaplarından ağır basar.

Şeriat hükümlerinin kendisine ulaştığı herkes için İlâhî Adalet terazisi olan mizan kurulur.

Mizanda günahları ağır basanlar helâk olacaklarını anlayınca şöyle derler:

"Adem bize zulmetti de zebaniler bizi kâkülümüzden yakaladılar."

O sırada Allah (C.C.) tarafından bir nida gelir:

اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ اِنَّ اللّٰهَ

سَرِيعُ الْحِسَابِ

"Bugün herkese kazandığının karşılığı verilir.

Bugün haksızlık yoktur.

Şüphesiz ki Allah (C.C.)hesabı çabuk görendir." (Mü'min 40/17)

Daha sonra çok büyük bir kitap çıkarılacaktır ki, doğu ile batı arasını kaplar.

O kitapta topyekün mahlûkatın bütün amelleri yazılıdır.

Küçük,büyük her ne amel işlenmişse muhakkak orada kaydolunmuştur. Allah (C.C.) hiç kimseye zulmetmez.

Mahlûkatın amelleri her gün Allah (C.C.)'a ar-

zolunur. O da yüce meleklere onu kaydetmelerini ve nüshalarını çoğaltmalarını emreder.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ

"Bu bizim kitabımızdır.

Sizin hakkınızda gerçeği söylüyor. Çünkü biz yaptıklarınızı kaydediyorduk." (Câsiye 45/29)

Sonra herkesi tek tek çağırır ve hesaba çeker.

İşte o vakit ayaklar şahidlik eder, eller şahidlik eder.

Hakk Teâlâ Hazretleri şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ اَلْسِنَتُهُمْ وَاَيْدِيهِمْ وَاَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ

"O günde dilleri,

Elleri ve ayakları, yapmış oldukları şey sebebiyle onların aleyhinde şahidlik edeceklerdir." (Nûr 24/24)

Hadis-i Şerifte zikredildiğine göre bir kul Allah (C.C.)'ın huzuruna getirilir.

Allah (C.C.) şöyle hitap eder:
"Ey kötü kul!
Sen mücrim ve âsî oldun."
O kul da:
"Yarabbi!
Ben bir şey yapmadım." diye cevap verir.
Bunun üzerine ona denilir ki:
"Senin aleyhinde deliller var."
Daha sonra o deliller, muhafız meleklerle beraber getirilir.
Bu durum karşısında:
"Bana iftira atıp yalan söylediler!" diyerek nefsini müdafaa etmeğe kalkar.
Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ تَأْتِى كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا

"O gün herkes gelip kendi canını kurtarmak için uğraşır." (Nahl 16/111)
O günde ağızlara mühür vurulur.
Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

"O gün onların ağızlarını mühürleriz. Ka-

zandıklarını (amellerini) bize elleri anlatır, ayakları da şahidlik eder." (Yasin 36/65)

Onun ağzından çıkan daha önceki konuşmaları da aleyhinde delil olarak şahidlik eder.

Bütün bunlardan sonra artık ona emir verilir ve cehenneme atılır.

O sırada bütün organları onu kınarlar ve şöyle derler:

"Konuşup şahidlik yapmamız, bizim istek ve irademizle olmamıştır. Her şeyi konuşturan Allah (C.C.) bizi de konuşturdu."

Sonra Cehennemin külhanına atılırlar da ağlamak ve feryâd ile karışık sesleri dalgalanır.

Mü'min ve müvahhid olanlar Huzûr-u İlâhî'ye arzolundukları vakit melekler onların etrafını kuşatırlar.

Onlardan her biri aralarında şöyle konuşurlar:

هَذَا يَوْمُكُمُ الَّذِى كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

"İşte bu, size va'dedilmiş olan (mutlu) gününüzdür." (Bkz. Enbiya 21/103)

EN BÜYÜK KORKULAR

Fezeu'l Ekber denilen en büyük korkular dört yerde olacaktır.

Birincisi: Sûr'a üflendiği zaman.

İkincisi: Cehennem yerinden hareket edip geldiği zaman.

Üçüncüsü: Hz. Adem Aleyhisselâm'ın neslinden ilk gurubun sorgulandığı zaman.

Dördüncüsü: Onların Cehennem mahzenine atıldıkları zamandır.

MAHŞER YERİNDEN EN SON AYRILANLAR

Nihayet mahşer yerinde Cehennemliklerden hiç kimse kalmaz. Orada ancak şunlar kalırlar:

Mü'minler,

Müslümanlar,

İhsanda bulunanlar,

Allah (C.C.)'ı hakkıyle bilenler,

Hakk'ın sâdık kulları,

Şehidler,

Sâlihler,

Peygamberler. Bunların arasında münafıklar ve zındıklar yoktur. Yüce Allah (C.C.) onlara hitap eder:

"Sizin Rabbiniz kimdir?"

Cevap verirler:

"Rabbimiz Allah'tır."

Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

"Siz onu tanırmısınız?"

Onlar da:

"Evet, tanırız." derler.

O sırada Arş'ın sol tarafından öyle büyük bir melek zuhûr eder ki, eğer başparmağını yedi denizin üstüne bassa deniz gözükmez.

Onlara der ki:

"Allah'ın emri ile ben sizin Rabbinizim!"

Hepsi birden tepki gösterirler:

"Biz senden Allah'a sığınırız."

O sırada Arş'ın sağ tarafından da bir melek zuhûr eder. O da öyle büyüktür ki, eğer başparmağını ondört denizin üstüne koysa deniz gözükmez.

O da onlara der ki:

"Ben sizin Rabbinizim!"

Onlar da yine:

"Biz senden Allah'a sığınırız." derler.

Sonra Allah (C.C.) bizzat kendisi, onların tanıyıp bildikleri bir sûrette mekândan münezzeh olarak tecelli eder.

Cenab-ı Hakk'ın kelâmını duyarlar ve hepsi de secdeye kapanırlar.

Bunun üzerine Allah (C.C.) şöyle nida eder:

"Hoş geldiniz!" Sonra onları cennete gönderir. Hepsini de sırat köprüsünden selâmetle geçirir.

SIRAT KÖPRÜSÜNDEN GEÇİŞ

Cennet'e gidenler sırat'tan geçerken şu sırayı takip ederler:

Önce, kendilerine ilâhî kitap indirilen peygam-

berler (resûller) geçerler.

Sonra ilâhi kitap indirilmeyen peygamberler (nebîler) geçerler.

Sonra sıddık makamına yükselenler geçerler.

Sonra ihsan etmeyi sevenler,

Sonra şehidler,

Sonra olgun iman sahipleri,

Sonra da ârifler geçerler. Geriye kusurlu müslümanlar kalır. Bunların Sırat'tan geçişleri çok zor, uzun ve meşakkatlidir.

Bazıları yüzüstü tökezleyip düşerler.

Bazıları A'raf denilen yerde hapis kalırlar.

Bazılarının imanlarında noksanlık vardır.

Bazıları Sırat'ı yüz yılda geçerler.

Bazıları da Sırat'ı bin yılda geçerler. Her şeye rağmen bunların hiçbirisi Sırat köprüsünden aşağı Cehenneme düşüp yanmazlar.

Müslim,

Mü'min ve Muhsin ile ilgili çeşitli makam ve dereceleri "El-İstidrâc" isimli kitabımızda detaylı olarak açıkladık.

Cennete sevkolunan çeşitli gurupların derecelerine göre, kimisinin sırattan geçişi çok uzun olur.

Kimisinin açlığı artar,

Kimisinin susuzluğu çoğalır,

Kimisinin ciğerleri ağırlaşır,

Kimisinin duman gibi nefesleri çıkar.

Sonra onlar bir havuzdan su içerler ki, havu-

zun kenarında duran bardaklar gökteki yıldızların sayısı kadar çoktur.

Havuzun suyu Cennetteki Kevser Irmağından gelmektedir.

Boyu Kudüs'ten San'a şehrine kadar olan mesafe gibidir.

Eni de Aden'den Yesrib'e (Medine'ye) kadar olan mesafe gibidir.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz bir Hadis-i Şerifte şöyle buyurmaktadır:

مِنْبَرِى عَلٰى حَوْضِى

"Benim minberim, havuzumun üzerindedir." (Buhari-Salât 5, Rikak 3-Müslim-Hac 2-Ahmed b. Hanbel 2/236)

Bazıları, günah ve kabahatlarının seviyelerine göre Sırat üzerine hapsolunup yola gitmekten meşgul edilirler.

Çünkü nice abdest alanlar var ki, abdestlerini güzelce almazlar.

Nice namaz kılanlar da vardır ki, namazından dolayı sorumluluk taşıdığının farkında değildir. Onun kıldığı namaz, Allah (C.C.) korkusundan yoksundur.

Oysa ki, Allah (C.C.)'ın azametini bilenler, elleri ve ayakları kesilse bile, huşû ile kendilerini Allah (C.C.)'a teslim ettikleri için acı duyup kı-

mıldamazlar bile.

Onları ancak Cenab-ı Hakk'ın heybet ve azameti meşgul eder.

Nice insanlar vardır ki, meselâ bir akrep onu valinin meclisinde sokup zehirlese orada bulunan valiye hürmeten buna sabreder, sesini çıkarıp bağırmaz.

Bir kul'un karşısında bile durum böyle olursa, Cenab-ı Hakk'ın huzurunda, onun heybeti saltanatı ve yüceliği karşısında duran bir insanın hali nasıl olmalıdır?

GÜNAHTAN TEVBE EDENLER

Hatasını bilip tevbe eden zâlim hakkında deniliyor ki, o kimse Cenab-ı Hakk'ın huzuruna getirilir.

Yaptığı zulümler ve mazlumun zarar gördüğü hususlar ortaya çıkarılır. O sırada İlâhî cihetten, mazluma bir nida gelir:

"Ey zulme uğrayan kişi!

Kafanı kaldır da başının üst tarafına bak!"

Bir de bakar ki, büyük bir saray! Bakan gözler hayrette kalıyor.

Bunun üzerine:

"Bu nedir Yarabbi?" der.

Allah (C.C.) buyurur ki:

"Bu satılık bir saraydır. Onu benden satın al."

O kul der ki:

"Onu alabilecek değerde bir şeyim yoktur."

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurur:

"Bunun değeri, sana zulmeden kardeşini bağışlamandır. Böyle yaptığın taktirde o saray senindir."

Mazlum kul cevap verir:

"Ben bunu yaptım Yarabbi! Onu bağışladım."

Zalim kul, yaptığına pişman olup tevbe ettiği için Allah (C.C.) da ona bu şekilde muamele etmiş ve kendisini mazluma karşı da affettirmiştir.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

إِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا

"Şüphesiz ki o, kötülükten yüz çevirerek tevbeye yönelenleri son derece bağışlayıcıdır." (Bkz. İsra 17/25)

Günahından tevbe edip sıyrıldıktan sonra bir daha asla o günahı işlemeyen kimseye Evvâb denir.

Hz. Davud Aleyhisselâm'a ve ondan başka bir kısım peygamberlere Evvâb diye isim verilmiştir.

Buhari'nin Sahîh'inde anlattığına göre, Yüce Allah (C.C.) Mahşerde hesap yerinde ilk hükmedeceği konu, kan davası hususunda olacaktır. İlk mükâfaat vereceği kimseler de gözlerini kaybedenler olacaktır.

A'mâ olanlar kıyamet günü çağırılır ve onlara şöyle denilir:

"Siz bugün Allah (C.C.)'a bakmağa başkalarından daha fazla layıksınız. Haydi şimdi Zâtü'l Yemin'e gidin"

Sonra onlar için bir bayrak hazırlanır ve Şuayb Aleyhisselâm'ın eline verilir.

Hz. Şuayb, onların önderi olur. Nûr'dan yaratılmış melekler de onlara katılırlar. Bunlar o kadar çokturlar ki, sayılarını Allah (C.C.)'dan başkası bilemez.

Sanki babasının evinden bir gelin götürür gibi şimşek hızıyla ve merasimle onları Sırat köprüsünden geçirirler.

Onların sabır ve yumuşak huylu olma vasıfları tıpkı Abdullah b. Abbas (R.A.) gibidir. Bu ümmetin içinde onlara benzeyenler de onlarla beraber olurlar.

Sonra bir münâdî:

"Belâ ve musibete uğrayanlar nerede?" diye nida eder.

Onlar hemen getirilirler.

Hakk Teâlâ Hazretleri onları güzel bir şekilde karşılar ve onların zâtü'l yemin'e sevkedilmelerini emreder.

Onlar için yeşil bir bayrak hazırlanır ve Eyyûb Aleyhisselâm'ın eline verilir.

Hz. Eyyûb, onların önderi olur ve beraber zâtü'l yemin'e giderler.

Onların sabır ve yumuşak huylu olma vasıfları tıpkı Akil b. Ebi Talip gibidir. Bu ümmetin içinden onlara benzeyenler de onlarla beraber olurlar.

Sonra bir münâdî:

"İffet ve namusunu koruyan gençler nerede?" diye nida eder.

Hemen Huzur-u İlâhî'ye getirilirler.

Allah (C.C.) onlara:

"Hoş geldiniz." der ve onların zâtü'l yemin'e gönderilmelerini emreder.

Onlar için yeşil bir bayrak hazırlanır ve Yusuf Aleyhisselâm'ın eline verilir.

Hz. Yusuf onların önderi olur ve beraber zâtü'l yemin'e giderler.

Onların sabır ve yumuşak huylu olma vasıfları tıpkı Râşid b. Süleyman gibidir. Bu ümmetin içinde onlara benzeyenler de onlarla beraber olurlar.

Sonra bir münâdî:

"Allah için birbirlerini sevenler nerede?" diye nida eder.

Hemen onlar Huzûr-u İlâhî'ye getirilirler.

Allah (C.C.) onlara:

"Hoş geldiniz." der ve onların zâtü'l yemin'e gönderilmelerini emreder.

Onlar sabır ve yumuşak huylu olmada öyle bir derecede bulunurlar ki, hiç kimseye kızmazlar. Kimseye bir kötülük düşünmezler. Bu gibi dünya ahvalinden olan şeyler onlarda bulunmaz.

Onlar tıpkı Hz. Ali b. Ebi Talip gibidirler. Bu ümmetin içinde onlara benzeyenler de onlarla beraber olurlar.

Sonra bir münâdî:

"Allah (C.C.) korkusundan ağlayanlar nerede?" Diye seslenir.

Hemen İlâhî Huzûr'a getirilirler.

Şehidlerin kanları ile onların gözyaşları ve âlimlerin mürekkepleri tartılır.

Allah (C.C.) için dökülen göz yaşlarının sevabı ağır gelir ve onların zatü'l yemin'e gönderilmeleri emrolunur.

Kendileri için çok renkli bir bayrak hazırlanır. Çünkü onların ağlama şekil ve sebepleri de muhteliftir:

Kimi cehennem korkusuyla ağlar,

Kimi cennet ümidiyle ağlar,

Kimi de pişmanlıktan dolayı ağlar.

Onlar için hazırlanan renkli bayrak Nuh Aleyhisselâm'ın eline verilir.

O sırada alimler, gözyaşı dökenlerin öne geçmelerine itiraz ederek şöyle derler:

"Allah (C.C.) için gözyaşı dökmenin faziletini

onlara biz öğrettik."

Bunun üzerine Hz. Nuh Aleyhisselâm'a bir nida gelir:

"Ey Nuh!

Gurubu durdur."

Dururlar.

Sonra âlimlerin mürekkebi ile şehidlerin kanları tartılır.

Şehidlerin kanlarının sevabı, âlimlerin mürekkebinin sevabından ağır gelir ve onların zâtü'l yemin'e gönderilmeleri emrolunur.

Onlar için safran bitkisi renginde bir bayrak hazırlanır ve Yahya Aleyhisselâm'ın eline verilir.

Hz. Yahya onların önderi olur ve beraber zâtü'l yemin'e giderler.

Alimler yine itiraz ederler ve şöyle derler:

"Onlar bizden öğrendikleri bilgilerle şehidliğin kıymetini öğrendiler. Bu sebeple biz onlardan daha fazla önde olmağa müstehakız."

Bu sözlerden Allah (C.C.) çok hoşlanır ve şöyle nida eder:

"Onların dereceleri benim yanımda peygamberlerin mertebeleri gibidir.

Haydi şimdi kimin hakkında şefaatçı olmak istiyorsanız onlara şefaat ediniz."

Bunun üzerine âlimler, kendi ev halkı, komşuları ve kardeşleri hakkında şefaatçı olur.

Her âlim için bir melek vazifelendirilir ve o melek insanlar arasında şöyle nida eder:

"Dikkat! Dikkat!

Şüphesiz ki, Allah (C.C.) filan âlime şefaat için ruhsat vermiştir.

Kim onun bir ihtiyacını gidermiş ise,

Ona bir lokma yiyecek ikram etmiş ise ve susadığı vakit ona bir yudum su vermiş ise işte o kiınseler hakkında şefaatçı olacaktır."

Bunun üzerine o alime karşı hizmeti olanlar çıkıp gelirler ve o da onlara şefaatçı olurlar.

Buhari'nin Sahih'inde zikrolunduğuna göre ilk şefaat edecek olanlar, öncelik sırasına göre şunlardır:

İlk önce ilâhî kitap indirilen peygamberler (Resuller),

Sonra ilâhî kitap indirilmeyen peygamberler (Nebiler),

Daha sonra alimlerdir.

Onlar için beyaz bir bayrak ve Hz. İbrahim'e verilir. Çünkü peygamberler içinde Resûlullah (S.A.V.)'den sonra İlâhî sırlara en çok vakıf olandır.

Daha sonra bir münâdî:

"Fakirler nerede?" Diye seslenir.

Hemen Huzûr-u İlâhî'ye getirilirler. Dünya, kendileri için bir hapishane mesabesinde olanlar için Allah (C.C.):

"Hoş geldiniz." Ve onların zâtü'l yemin'e gönderilmelerini emreder.

Bunun üzerine onlar için hemen sarı bir bayrak

hazırlanır ve İsa Aleyhisselâm'ın eline verilir.

Hz. İsa onların önderi olur ve beraber zâtü'l yemin'e giderler.

Sonra bir münâdî:

"Zenginler nerede?" Diye seslenir.

Derhal getirilirler.

Sayıları o kadar çoktur ki, etraflarını kuşatan çember, beşyüz yıllık bir mesafedir. Yüce Allah (C.C.) onların zâtü'l yemin'e gönderilmelerini emreder.

Onlar için renkli bir bayrak hazırlanır ve Süleyman Aleyhisselâm'ın eline verilir.

Hz. Süleyman onların önderi olur ve beraber zâtü'l yemin'e giderler.

Hadis-i Şerifte zikrolunduğuna göre, dört gurup insan, dört gurup insana örnek gösterilip şahid getirilicektir:

1) Zengin olup malına haris olanlar kıyamet günü çağırılırlar.

Onlara denilir ki:

"Sizi, Cenab-ı Hakk'ın ibadetinden alıkoyan sebep ne idi?"

Onlar da derler ki:

"Allah (C.C.) bize mal, mülk ve hırs verdi. Onlar bizi hakkıyla ibadetten alıkoydular."

Bunun üzerine denilir ki:

"Siz mi daha çok mal, mülk sahibi idiniz? Yoksa Süleyman Aleyhisselâm mı?"

Onlar da:

"Hz. Süleyman'ın malı daha çoktur." derler.

Bu cevap üzerine onlara şöyle denilir:

"Malının çokluğu, onu Allah (C.C.)'a karşı hakkıyla ibadet etmekten alıkoymamıştır."

2) Sonra bir münâdî:

"Belâ ve müsibetlere uğrayanlar nerede?" Diye seslenir.

Derhal getirilirler.

Onlara denilir ki:

"Sizi, Cenab-ı Hakk'ın ibadetinden alıkoyan sebep ne idi?"

Onlar da derler ki:

"Allah (C.C.) bizi dünyada çeşitli belâlarla mübtelâ kıldı.

O belalar bizi meşgul etti. Allah (C.C.)'a karşı hakkıyla kulluk yapmaktan alıkoydu."

Onlara denilir ki:

"Siz mi daha şiddetli musibetlere uğradınız? Yoksa Eyyûb Aleyhisselâm mı?"

Onlar da:

"Eyyûb Aleyhisselâm." derler.

Onlara denilir ki:

"O musibetler Eyyûb Aleyhisselâm'ı Allah (C.C.)'a karşı hakkıyla kulluk yapmaktan alıkoymamıştır."

3) Sonra bir münâdî:

"Genç, hizmetçi ve köle olanlar nerede?" Diye seslenir.

Hemen getirilirler.
Onlara denilir ki:
"Sizi, Cenab-ı Hakk'ın ibadetinden alıkoyan sebep ne idi?"
Güzellik ve gençlik verilenler derler ki:
"Allah (C.C.) bize gençlik ve güzellik verdi. O sebeple fitneye düştük ve Cenab-ı Hakk'a karşı hakkıyla kulluk yapmaktan meşgul edildik."
Köle ve hizmetçi olanlar da derler ki:
"Kölelik ve mahrumiyet, bizi meşgul edip hakkıyle kulluk yapmaktan alıkoydu."
Onlara denilir ki:
"Güzellik bakımından siz mi daha güzeldiniz? Yoksa Yusuf Aleyhisselâm mı?"
Onlar da:
"Yusuf Aleyhisselâm da güzeldi." derler.
Bunun üzerine onlara şöyle denilir:
"O güzel ve bir köle olduğu halde bu durum, onu Allah (C.C.)'a karşı hakkıyla ibadetten alıkoymamıştır."
4) Sonra bir münâdî:
"Fakirler nerede?" Diye seslenir.
Hemen getirilirler.
Onlara denilir ki:
"Sizi, Cenab-ı Hakk'ın ibadetinden alıkoyan sebep ne idi?"
Onlar da:
"Allah (C.C.) bizi dünyada fakirlik ile mübtelâ kıldı. O da bizi meşgul etti ve Allah

(C.C.)'a karşı hakkıyla kulluk yapmaktan alıkoydu."

Onlara denilir ki:

"Siz mi daha fakir idiniz? Yoksa İsa Aleyhisselâm mı?"

Onlar da:

"İsa Aleyhisselâm." diye cevap verirler.

Bunun üzerine onlara şöyle denilir:

"Onun fakirliği, kendisini Allah (C.C.)'a karşı zikir ve ibadetten alıkoymamıştır."

Böylece bu dünyada ne ile imtihan olunmuşsa, aynı musîbetin daha şiddetlisi ile imtihan olunan bir peygamber misal getirilerek cevap verilir.

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz dualarında şöyle derdi:

اَللّٰهُمَّ اِنِّى اَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْغِنٰى وَالْفَقْرِ

"Yarabbi!

Zenginliğin ve fakirliğin fitnesinden sana sığınırım." (Benzer ifade ile Bkz. Buhari-Deavat 29, 44, 45, 46 – Müslim-Zikir 49 – Tirmizi-Deavat 76 – İbn-i Mâce-Dua 3 – Ahmed b. Hanbel 6/57, 207)

Hz. İsa Aleyhisselâm da dünya malına asla kıymet vermezdi.

Sahih rivayetlerle sabit olmuştur ki, onun sahip olduğu hiçbir şeyi yoktu.

Bir tek yün cübbeyi yirmi sene giymiştir.

Seyahata çıktığı zaman da yanına sadece bir testi, bir tesbih ve bir tarak alırdı.

Birgün bir adamı eliyle su içerken görmüştü. Kendisinin ondan daha varlıklı olduğunu düşünerek derhal o testiyi ona hediye etti.

İsa Aleyhisselâm daima şöyle derdi:

"Benim binitim, ayaklarımdır,

Benim evlerim, yeryüzünün mağaralarıdır.

Benim yiyeceğim, yeryüzünün bitkileridir.

Benim içeceğim de, yeryüzü ırmaklarının sularıdır."

Yüce Allah (C.C.)'ın indirdiği suhuf denilen bir kısım kitaplarda şöyle deniliyordu:

"Ey Ademoğlu!

Sen bu dünya hayatında iyi ve kötü her yaptığının karşılığını göreceksin.

Bilerek ya da hata ile adam öldürmek kötü işlerdendir. Eğer keffareti ödenirse kısas yapılmaz ama sen yine de her iki durumdan da sakın. Çünkü her ikisi de büyük birer cinayettir."

Eğer büyük günahlardan tevbe edilip bir daha o günah hiç işlenmezse umulur ki onlar, cehennemde bin yıl yandıktan sonra sahibi için ateşten çıkarılmasından şefaatçı olur!

Kıyamet günü bir adam getirilir.

İlâhî Adalet terazisi olan mizanda günahı ile sevabı tam birbirine eşit olur.

Allah (C.C.) o kula buyurur ki:

"Git insanlar arasında dolaş.

Onlardan yardım iste. Eğer sana bir sevap veren olursa o sevap sebebiyle seni cennete koyacağım."

Bunun üzerine o kul, insanlar arasında dolaşır fakat bu konuda kendisine yardımcı olacak hiç kimseyi bulamaz.

Kiminle konuşsa ve ondan bir sevap istese o şöyle der:

"Ben mizanımın hafiflemesinden korkarım. Çünkü ben o bir sevaba senden daha fazla muhtacım."

Nihayet ye'se düşüp tam ümidini keseceği bir sırada son defa bir arkadaşına uğrar.

Kendisinden bir sevap istediği arkadaşına şöyle der:

"Birçok kişilere uğradım.

Benim istediğim bir tek sevaba karşı onların yanında binlerce sevap olduğu halde bana karşı cimrilik ettiler ve bir sevap bile vermediler."

Bunun üzerine o kişi der ki:

"Ben senden önce amel defterimi okudum. Orada sadece bir sevaptan başka bir şey yok.

Nasıl olsa o bir sevabın beni kurtaracağını zannetmiyorum.

Bari senin işine yarasın.

Benden sana bir hediye olarak onu sana verdim gitti."

O kul, sevinerek sevabı alır neşeli bir vaziyette Yüce Rabbin huzuruna varır ve o sevabı takdim eder.

Bunun üzerine Allah (C.C.) o sevabı verenin de getirilmesini meleklere emreder.

Derhal onu getirirler.

Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

"Benim keremim ve cömertliğim, senin cömertliğinden daha fazla ve geniş kapsamlıdır. Haydi şimdi tut kardeşinin elinden ve cennete onunla beraber gidin."

Yine mizanda ilâhî terazinin iki kefesi de birbirine denk gelip günah ve sevabı eşit olan bir kimse için Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

"O ne cennet ehlindendir,

Ne de cehennem ehlindendir."

Daha sonra bir melek, bir sayfa getirir ve terazinin günah kefesine koyar.

Getirdiği o kâğıtta "öff" yazmaktadır. Böylece günah tarafı, sevap tarafına karşı ağır basar. Çünkü bu, anaya babaya karşı isyan ve bıkkınlık ifade eden bir kelimedir.

O sebeple günahın ağır basmasından dolayı Allah (C.C.) onun cehenneme atılmasını emreder.

O kimse tam ateşe atılacağı zaman meleklere:
"Beni Allah (C.C.)'ın huzuruna geri götürün." diye talepte bulunur.

Melekler onun istediğini Allah (C.C.)'a arz ederler.

Allah (C.C.):

"Onu geri getirin." diye emreder.

Getirirler.

Allah (C.C.) sorar:

"Ey âsi kul!

Hangi sebepten dolayı geri dönmek istedin?"

O kul der ki:

"Yarabbi!

Babamı cehenneme doğru giderken gördüm.

Şüphesiz onun bende hakkı var.

Ben babama karşı suç işlemiştim.

Şimdi onun günahına karşı göreceği azabı da benim azabıma ekle.

Onu dünyada üzdüğüme karşılık onun yerine ben azab çekeyim de böylece onu kurtar Yarabbi!"

Bunun üzerine Allah (C.C.) çok hoşnut olur ve o kula iltifat ederek şöyle buyurur:

Sen dünyada ona karşı gelip onu üzdün.

Ahirette ise onu kurtardın. Haydi şimdi tut babanın elinden ve beraber cennete girin."

Cehenneme doğru giden herkesi melekler yolda durdururlar.

Ahiret âlemine ait sırları bildikleri için böyle yaparlar.

Nihayet kendileri için yumuşaklık ve hayırdan nasibi olmayan bir topluluk çağırılır.

Tökezleyip düşmesinler ve rahat geçsinler diye onlar için yolu genişletirler.

Onlar yolda giderken Tavaf-ı İlâhî'den kendileri için bir nida gelir:

"Onları yolda durdurun. Çünkü onlar sorumludurlar."

Böylece o gurup yolda durdurulur ve gitmekten alıkonulur.

Nihayet onlar için şöyle bir nida duyulur:

Size ne oluyor ki, yardım görmüyorsunuz?"

Bunun üzerine onlar tamamen teslim olup günahlarını itiraf ederler.

Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ

"Böylece günahlarını itiraf ederler.

Artık (Allah'ın Rahmetinden) uzak olsun o alevli cehennemin mahkûmları." (Mülk 67/11)

Daha sonra cehenneme atılırlar.

Yine bu ümmetin içinde büyük günah sahibi olanlar teker teker getirilirler.

Bir kısmı ihtiyar,

Bir kısmı âciz,

Bir kısmı kadın,

Bir kısmı da genç olarak getirilmiş olurlar. Cehennem bekçisi olan Mâlik isimli melek onlara der ki:

"Ey cehennemlikler!

Bana ne oluyor ki, sizi böyle bir halde görüyorum!

Elleriniz, yaptıklarından utanıp saklanmıyor,

Yüzünüzün şeref ve haysiyeti yoktur. Durumunuz iyi görünmüyor."

Bunun üzerine şöyle cevap verirler:

"Ey Mâlik!

Biz Muhammed ümmetinin günahkârlarıyız. Bizi bırak da günahlarımız için ağlayalım."

Mâlik, onlara der ki:

"İstediğiniz kadar ağlayın,

Ağlamanız size hiçbir fayda vermeyecektir."

Nice yaşlı kişiler o gün ellerini sakalları üzerine koyup şöyle diyecekler:

"Vah yazık!

Hey gidi ihtiyarlık!"

Onların ömürleri uzun olduğu gibi üzüntüleri de uzun olur.

Nice olgun kişiler şöyle diyecekler:

"Vah yazık!

Hey gidi musibetler! Hey gidi aşağılık makam ve mevkiler!"

Nice gençler şöyle diyecekler:

"Vah yazık!

Hey gidi gençlik!"

Nice kadınlar saçlarından yakalanınca şöyle diyecekler:

"Vah yazık!

Hey gidi felâketler! Hey gidi kötü şöhretler!"

O sırada Hakk Teâlâ Hazretlerinden bir nida gelir:

"Ey Mâlik!

Onların hepsini birinci kapıdan cehenneme doldur."

Bunun üzerine cehennem onları almağa yönelince hepsi birden:

"Lâ ilâhe illallah" derler.

Bu tevhid kelimesinin söylenmesi üzerine cehennem onlardan kaçıp beşyüz yıllık geri mesafeye çekilir.

Onlar tekrar ağlamaya başlarlar.

Yeniden bir nida gelir:

"Ey Cehennem!

Onları yakala!

Ey Mâlik! Onları birinci kapıdan cehenneme doldur."

O sırada gök gürültüsünü andıran bir ses duyulur.

Cehennem, kalpleri yakmağa yöneldiği vakit,

Mâlik onu engeller ve şöyle der:

"Ey cehennem!

İçinde Kur'andan eser bulunan bir kalbi yakma. Çünkü o, aynı zamanda iman için de bir kabdır.

Rahman olan Allah (C.C.)'a secde eden kalbi de yakma. Çünkü onlar, alınlarında secde izi olarak geri dönerler."

O esnada bir adam çığlık atarak sesini yükseltir. Onun şiddetli haykırışı bütün cehennem ehlinin seslerini bastırır.

O kişi bir müddet yandıktan sonra ateşten çıkarılır.

Allah (C.C.) buyurur ki:

"Ne oluyor sana ki, bütün cehennem halkından daha fazla çığlık atıyorsun?"

O da şöyle cevap verir:

"Yarabbi!

Sen beni hesaba çektin.

Ateşe atılmama hükmettin. Ama ben yine de senin Rahmetinden ümidimi kesmedim. Beni her hâl-ü kârda duyduğunu bildiğim halde yine de çığlığımı artırdım."

Bunun üzerine Allah (C.C.) şöyle buyurur:

"Delâlete düşenlerden başka kim Rabbinin Rahmetinden ümidini keser!

Haydi şimdi git.

Ben seni mağfiret eyledim."

Yine başka bir adam bu şekilde cehennemden

çıkarılır.

Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

"Cehennemden çıktın. Ama hangi amel ile cennete gireceksin?"

O kul şöyle cevap verir:

"Yarabbi!

Ben senden ancak basit bir şey isterim."

Bunun üzerine onun için bir ağaç ortaya çıkarılır.

Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

"Gördün mü bu ağacı?

Onu sana verdim.

Ondan başka bir şey ister misin?"

O kul cevap verir:

"Hayır Yarabbi!

İzzetinin ve yüceliğinin hakkı için başka bir şey istemem."

Allah (C.C.) şöyle buyurur:

"O, benden sana bir hediyedir. Kim onun meyvesinden yerse ve onun gölgesinde gölgelenirse onun için, ondan daha güzel bir ağaç ihsan ederim."

Bunun üzerine o kul, kendisine hediye edilen ağaca uzun uzun bakar.

Hakk Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

"İkinci ağaç da hoşuna gitti mi?"

Kul cevap verir:

"Evet Yarabbi! Çok hoşuma gitti."

Yüce Allah (C.C.) buyurur ki:

"O halde onu da sana bağışladım. Benden daha başka bir şey ister misin?"

Kul da:

"Hayır yarabbi!

Başka bir şey istemem." der

Ondan bir kimse yediği ve gölgesinde oturduğu vakit Allah (C.C.) ondan daha güzelini ihsan eder.

O kul yine uzun uzun ona bakar.

Bunun üzerine Allah (C.C.):

"Onu da sana bağışladım. Benden daha başka birşey ister misin?" der.

O da:

Hayır Yarabbi! İzzetinin hakkı için başka birşey istemem." diye cevap verir.

Bunun üzerine Allah (C.C.) çok hoşnut olur ve onu cennete koyar.

Ahiret ahkâmına ait bir misal de şöyle verelim:

Kıyamet günü bir kişi getirilir. Allah (C.C.) onu hesaba çeker ve kendisini azarlar.

İlâhî Adalet terazisinde günahların ve sevapların tartıldığı bir sırada herkes zanneder ki, Allah (C.C.) sadece onun hesap durumuna ve tartısına bakacak, başka şeye bakmayacak!

Oysa ki, Allah (C.C.) o anda milyarlarca insanın hesabını görmektedir.

Orada herkes kendi derdine düşer ve kimse, kimseyi görmez.

Birbirlerinin seslerini de duymazlar.

Herkes kendi korku ve hayâ perdesi altındadır.
Sübhanehu ve Teâlâ Hazretleri şöyle buyurur:

اِتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِى خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ

"Sizi bir tek nefisten yaratan Rabbinizden korkun." (Nesai-Cenaiz 24)

Yüce Allah (C.C.)'ın kelâmında, melekût âleminin sırlarından akıllara durgunluk derecede nice sırlar vardır. Çünkü onun mülkünün sınırları yoktur.

Hiçbir iş de, onu başka bir işten alıkoyamaz.

İşte durum bu halde iken bir adam oğluna gelir ve ona şöyle der:

"Oğulcuğum!

Ben seni giydirdim. Çünkü sen kendin giymeğe gücün yetmezdi.

Ben sana yiyecek yedirdim,

Sana içecek içirdim.

Sen çocukken benim için en değerli bir varlıktın. Ben senin her şeyine kefil oldum.

Sen bir zararı defetmekten âciz olduğun gibi bir faydayı temin etmekten de âciz idin.

Nice meyveleri senin canın çekmişti de ben onları senin için almıştım.

Şimdi kıyamet gününün dehşetini görmez misin?

Babanın günahları çoktur.

Ne olur onlardan hiç değilse bir tanesine olsun sen yüklen de benim günah yüküm biraz hafiflesin!

Hiç olmazsa bana bir tane sevap ver de mizanımda sevabımı onunla biraz olsun artırayım!"

Bu sözleri duyan çocuk şöyle diyerik hemen oradan uzaklaşır:

"Bugün ben ona senden daha muhtacım."

Herkes akrabasına,

Arkadaşına ve kardeşine karşı bu şekilde davranır.

Yüce Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيهِ وَاُمِّهِ وَاَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ

"İşte o günde kişi kardeşinden,
Annesinden,
Babasından,
Eşinden ve çocuklarından kaçar." (Abese 80/34-36)

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz bir Hadis-i Şerifte şöyle buyurmuştur:

يُحْشَرُ النَّاسُ عُرَاةً

"İnsanlar çıplak olarak haşrolunurlar." (Buhari-Enbiya 8-Müslim-Cenne 58-Tirmizi-

Kıyame 3-Nesai-Cenaiz 119-Ahmed b. Hanbel 5/3)

Bunun üzerine Hz. Aişe (R.A.) validemiz dedi ki:

"Vah yazık!

Ne kötü ve ne ayıp bir durum!"

Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz de şu ayeti okudu:

لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

"O gün onlardan herbirinin başından aşacak işi (ve derdi) vardır." (Abese 80/37)

Yani peygamber (S.A.V.) Efendimiz kıyamet günü korkunun şiddetini murad etmiştir.

O günün dehşeti, insanları birbirlerine bakmaktan alıkoyacaktır.

Daha sonra Allah (C.C.) herkes için bir sahife yazılı amel defterlerini çıkaracaktır.

Mü'minin sahifesi gül yaprağından,

Kâfirin sahifesi de sedir ağacı yaprağındandır.

O sahifelerde bütün yaptıkları yazılıdır.

O sahifeler, bazılarına sağ taraflarından verilir,

Bazıları da sol taraflarından verilir.

Bu hususta insanın hiçbir irade ve isteği yoktur. Amel durumlarına göre bu şekilde verilir.

Allah (C.C.) şöyle buyurmaktadır:

وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَاباً يَلْقَاهُ مَنْشُوراً

"Onun için kıyamet gününde açılmış olarak önüne konacak bir kitap çıkarırız." (Bkz. İsra 17/13)

Sıratı geçen bir kimse hemen havuza uğramaz. Daha yedi tane köprü vardır ki, insanı helâk eder.

Yetmiş bin kişi hiç hesaba çekilmeden doğrudan doğruya cennete giderler.

Onlar için mizan kurulmaz.

Onlar amel defteri de almazlar. Ancak onlara bir berat verilir. O beratın üzerinde: **"Lâ ilâhe illallah Muhammedun Resûlullah"** yazılıdır.

Yine ayrıca:

"Bu, falanca'nın oğlu filan'ın cehennem'den kurtuluş ve cennet'e giriş beratıdır." diye yazılır.

Bir kimsenin günahları mağfiret olunduğu vakit vazifeli bir melek, onu kolundan tutar ve mahşer yerindeki insanlar arasında dolaştırır.

Bir yandan da şöyle nida eder:

"İşte bu, falan oğlu filandır.

Allah (C.C.) onun günahlarını bağışladı. O öyle bir mutluluğa ermiştir ki, artık ondan sonra asla bir daha şekavete düşmez."

Kendilerine İlâhî kitap indirilen Peygamberler (Resûller) kıyamet günü büyük minberler üzerinde bulunurlar.

Kitap indirilmeyen peygamberler (Nebîler) ve âlimler ise daha küçük minberler üzerinde bulunurlar.

Her peygamberin minberi, kendi derecesinin üstünlüğüne göredir.

İlmi ile amel eden âlimler, nûrdan kürsüler üzerinde bulunurlar.

Şehitler,

Salihler,

Kur'an okuyanlar ve müezzinler, kum yığını gibi yüksek ve misk kokulu kürsüler üzerinde bulunurlar.

Rivayet olunur ki, Kur'an-ı Kerîm kıyamet günü güzel yüzlü ve güzel huylu bir adam suretinde gelir ve şefaat eder.

İslâm da aynı onun gibi gelir ve şefaat eder.

Hz. Ömer (R.A.)'ın İslâm olma olayını "İhya" adlı eserimizde detaylı bir şekilde anlattık.

Cenab-ı Allah, dilediğine hidayet verip onu cennete sevkeder.

Yine dünya da gelir. Fakat o âciz,

Siyah-beyaz karışımı,

Yüzü gözü buruşuk,

Acaib kılıkta ve yaşlı bir adam suretinde gelir.

Görünüş itibariyle çirkinlerin en çirkinidir.

İnsanlara denilir ki:

"Bunu tanıyor musunuz?"

Onlar da:

"Biz bundan Allah (C.C.)'a sığınırız." derler.

Bunun üzerine onlara denilir ki:
"İşte bu, dünyadır.
Siz bunun için birbirinize hased ederdiniz.
Ve yine bunun için birbirinize düşmanlık ederdiniz."
Yine Cuma da bir gelin suretinde getirilir.
Mü'minler onun çevresini kuşatırlar.
Mü'minlerin çevresini de çok muazzam bir şekilde güzel misk ve kâfur kokuları sarar.
Onların üzerlerinde öyle güzel bir nûr vardır ki, her gören hayran kalır.
İşte onlar, bu şekilde bir merasimle Cennete konulurlar.
Allah (C.C.)'ın Rahmetinin bolluğuna bak! Kur'an'ın varlığı,
İslâm ve Cuma. Bunların hepsi de İlâhî Rahmetin bir tecellisi olarak şefaat ederler.
Kur'an-ı Kerîm'in varlığı Ceberût aleminden,
İslâm ise; namaz, oruç ve sabır gibi melekût aleminden olduğu halde Allah (C.C.)'ın dilemesiyle nasıl da müşahhas bir vaziyette tecelli ediyorlar!
Hendek savaşı günü Resûlullah (S.A.V.) Efendimiz:
"Ey fânî canların ve imtihan olunan bedenlerin Rabbi!" diye dua etmişti.
Çünkü bunların hepside ilme muhtaçtırlar.
Biz bu konuları, bu kitabın dışında "El-İktisâd" adlı eserimizde çok daha detaylı olarak

açıkladık. Şeriata karşı olan insan şeytanlarının yeni bid'atlerine iltifat etmedik.

Arzulanan doğru yolu bulan mü'minlere müjdeler olsun.

Cenab-ı Allah'tan, lütf-u keremi ile bizleri bağışlamasını ve muvaffak kılmasını dileriz. Allah (C.C.) bize kâfidir. O ne güzel vekildir.

Efendimiz Hz. Muhammed Aleyhisselâm'a, onun âl ve ashabı üzerine salât-ü selâm olsun.

İÇİNDEKİLER

Dünya üç günlüktür.
Dün geçmiştir. Bir daha ele geçmez.
Yarın gelecektir.
Ona kavuşabilecekmiyiz ?
Şüphelidir.
O halde yaşadığın bugünü
ganimet bil ve
değerlendir.

HİSAR YAYINEVİ